

MAGYAR LAP

4 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

Ung. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1—2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 117 (1559) szám * Vasárnap, 1937 június 27

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A „Miatyánk” bizonyossága

Az „Erdélyi Római Katolikus Népszövetség” most tartja tizenegyedik évi nagygyűlését; ezúttal a székely, szász és román népvidekek történelmi jelentőségű találkozó pontján: az erdőközszoruzta, kies fekvésű Braşovban. Ez a város nemzeti tekintetben is klasszikus multu és sok kiegyenlítés gyakorlatától, tapasztalatától és erkölcsétől gazdag. Vallási tekintetben is a buzgóságok nemes versenyétől áthatott. Ugy a nemzeti, mint a vallási különbségek közös szellemi színvonalba hajlanak össze, s mindenik a maga békés és lelkes élénkségével sokszorozza egymás felé is a jó példamutatásokat. Természetesen mindenik éppen azért sajátmagán belül is tevékeny, elmélyülő és felmagasodó, mert állandóan a jó példamutatásra törekszik. Együttvéve így valami olyan keresztény konzervativizmus ápolói, amely a jó hagyományokban mindig meg is tud ujulni. A mult is él benne, de a jelen is szorgalmas és a jövő iránt is megvan az egészséges fejlődésnek minden tudatossága.

Olyan társadalmi összegeződés ez, melyben a polgári és a dolgozó rend nem ellentétben áll egymással szemben, hanem egymást életető szerveseggel. Találó keret ez a katolikusok nagygyűléséhez, mely a világ mai legnagyobb nyugatlanságának, az istentagadó és vallástalan kommunizmusnak a rossz hatásai ellen akarja fölvertetni a maga közönségét. De nemcsak azt a közönséget, melyik ott résztvesz, hanem azt is, amelyik az ott megjelenők sok-sok tízezernyi hozzátartozóiból áll. Azokból, akik otthon maradván is lelkük egész odaadásával együttéreznek a munka és imádság összhangjában. Akik ezzel a nagy együttérzéssel a legtávolabbi vidékekről is melegen odafigyelnek a braşovi gyűlésre, az ottan fellobogó szelid és vonzó öntudat-lángolásokra, az ottan megnyilatkozó hitvalló erőkre. Nagy gyülekezés ez a braşovi összeseregelés; sokkal nagyobb még az ott személyesen megjelenő tömegnél is. Sokkal nagyobb, mert egy egész ország rész keresztény társadalmának a lelke találkozik ottan. Az kap egymástól erőt, vigasztalódást, s az élet további küzdelméhez kitartást, magasztos célegyenességet.

Nem harcos indulatu, hangoskodó és izgatott tüntetés ez a kommunizmus ellen. Az éfélé tüntetés csak szinpadias mennydörgés volna. Amellett vitatkozó gyűlöletnyilvánításként hatna. A katolikus nagygyűlés ehelyett az életigenlés megnyilatkozása kíván lenni; a hitbizonyosság megtalálásának az öröme. Ezzel a pozitív megjelenéssel már kifejezi az ellentétet, mely a hívőket, az Isten felé haladókat leghatározottabban elválasztja azoktól, akik földi elméleteikkel és ujhatalmi kísérletezéseikkel csak a kétségbeeséseket és zavarokat növelték meg az emberiségben. Az embereknek bizonyosság kell, mely az egész életet átöleli. Ilyen bizonyosság az, ami a „Miatyánk”-ban van meg, amelyiknek egypár mondatában több megoldás és erő van az élet minden kérdésére, mint bármiféle mesterkelt technikai és anyagi fölépítésben. Ennek a „Miatyánk”-nak az ember-testvérisége, a mindennapi kenyértől az Isten országáig emelkedő végtelensége minden kis és nagy bajunkból kivezet.

Ez a bizonyosság az, ami a braşovi gyűlésnek leginkább megadja a maga üdvös tartalmát. Isten áldását kérjük, hogy ugy legyen.

Chamberlain angol miniszterelnök elismerését nyilvánította Németország iránt

Nagy külpolitikai vita volt az angol alsóházban. Az ellenzék a spanyol vörösek nyílt támogatására tett javaslatot. — Eden a további semlegesség mellett

Londonból jelentik: Az angol alsóház péntek délutáni ülésén nagyszabású külpolitikai vita volt, amelynek keretében a spanyol kérdéssel is foglalkoztak. A vitát Neville Chamberlain miniszterelnök vezette be.

— A spanyol polgárháborút — mondotta többek között, — általában két ellentétes rendszer küzdelmének tekintik s ha az egyik eszmeáramlatot képviselő ország, vagy kormány az egyik hadviselő fél érdekében beavatkozik, a túlsó oldal számára lehetetlenség tétlenül maradni. Nekünk állandóan az volt a célunk, hogy az európai békét megóvjuk és a polgárháborút lehetőleg Spanyolország területére korlátozzuk. Bár tény az, hogy a benemavatózás egyezmény ellenére a fegyverszállítás és az önkéntesek beözönlése Spanyolországba állandóan folyik, politikánk alapvető célját sikerült megvalósítani és ezt követni is fogjuk mindaddig, amíg remény van arra, hogy a harc továbbterjedését sikerül megakadályozni. Ez a küzdelem nem reménytelen. Mindenesetre

őrizzük meg hidegvérünket és ne mondjunk és ne tegyünk semmi olyat, ami a robbanást előidézhethet.

Ilyen esetekben, amilyen a jelenlegi helyzet is, az incidensek elkerülhetetlenek. Maga a spanyol partok ellenőrzése is tulajdonképpen beavatkozást jelent. A helyzet szükségképpen vá-

daskodásokhoz és sajnálatos eseményekhez vezet, mint amilyen volt például a *Deutschland* támadása is. A *Leipzig* esete már tévedés is lehetett. A világháború alatt angol tisztek is jelentettek ilyenemű sérelmeket, amelyekről azután kiderült, hogy tévedésről volt szó. Németország álláspontja, hogy nem teszi ki többé hajóit ilyen kockázatnak, teljesen észszerű. Arra pedig, hogy ilyen esettel kapcsolatban mi történhetett volna, csak felháborodással gondolhatunk. Azzal, hogy

Németország visszahívta hajóit és ennyivel az ügyet lezártnak tekintette, az önmegtartóztatásnak olyan mértékét tanúsította, amellyel szemben mindnyájunknak a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk.

— Végül komoly kérelemmel fordulok mindenkihez, akik a külföldön felelős pozícióban vannak: mérlegeljék minden szavukat, gondolják meg, hogy egy meggondolatlan kijelentés milyen következményekkel járhat. Magas hegyekben néha egy hangos szó megindíthatja a lavinát. A jelenlegi helyzet hasonló óvatosságot kíván. Ha valamennyien türelmet és önmegtartóztatást tanúsítunk, még megmenhethetjük a békét.

A miniszterelnök beszédét az alsóház lelkesen megélezte.

Hadianyag Valenciának. Német uralom Közép-Európában. Lloyd George gyávasággal vádolja a kormányt

Ezután Attlee örnagy (munkáspárti) szólalt fel. Beszédében élesen bírálta a benemavatózás politikáját. Követelte ennek a politikának az elejtését és azt kívánta, hogy Anglia ismerje el a valenciai kormány jogát korlátlan mennyiségű hadianyag beszerzésére.

Egy másik képviselő a középeurópai kérdéssel foglalkozott. Kijelentette, hogy Angliát mélyen érintené, ha egész Középeurópa német uralom alá kerülne. Sohasem engedték meg eddig — mondotta — hogy az európai szárazföld egyetlen hatalom katonai uralma alá kerüljön.

Ezután Lloyd George szólalt fel s élénken bírálta Chamberlain kijelentését, mely szerint hidegvérre van szükség.

— Most bátorságra van szükség, — mondotta — és súlyos diplomáciai gyávaság világgá kürtölni, hogy bármit tegyenek is más nemzetek. Anglia nem akar háborút. Meddig tart még ez a gonosz csalás, melyet benemavatózásnak neveznek?

Lloyd George beszéde után Eden külügyminiszter szólalt fel.

— Gyávasággal vádolják a kormányt, — mondotta — de hála annak a helyzetnek, amelyben haderőnk van, ezt az állítást bármikor meg tudjuk cáfolni. Az angol kormánynak azonban tartózkodnia kell mindentől, mely összeütöztetést okozhat.

**EDEN KIFEJTI, HOGY ANGLIANAK
KÖZÉP-EURÓPÁBAN CSAK TÁVOLABBI
ÉRDEKEI VANNAK. — MIKOR FOG
FEGYVERT ANGLIA?**

Eden beszélt ezután a japán kormánnyal folyó megbeszélésekről és a csendes-óceáni egyezmény kilátásairól. Majd a továbbiakban a következőket mondotta:

— Ami Közép-Európát illeti, békére és jó megértésre törekszünk. Arról azonban szó sincs, hogy érdektelenek volnának a középeurópai kérdésben. Eppen úgy, ahogy nem lehetünk érdektelenek semmi iránt, ami békét

történik e világon. El kell azonban ismernünk. Közép-Európában kereskedelmi és gazdasági kérdésekben más nemzeteknek fontosabb érdekeik vannak, mint nekünk. Anglia a Duna völgyében a kereskedelmi akadályok fokozatos lebontását óhajtja. De békétörékvésünknek nem szabad ott sem szünetelnie.

— Igazságtalan az a vád, hogy közép-európai politikánk nem világos. Fegyvereinket sohasem fogjuk használni támadóháborúban, vagy olyan háborúban, amely nem egyeztethető össze a Népszövetség alapokmányával és a Kellog-paktummal. Használjuk azonban és használni fogjuk Anglia és az angol birodalom érdekében, vagy Belgium védelmére vélt támadás esetén. És végül használni fogjuk a támadás áldozatainak megvédésére is, ha ennek az alapokmány értelmében

A német körök örülnek az angol megnyilatkozásoknak, de még nem tartják kielégítőeknek

Berlinből jelentik: Az angol miniszterelnök és külügyminiszter péntek délutáni alsóházi beszéde után az első benyomás — amennyire megállapítható — az, hogy berlini politikai körök szerint örömdetes jellek tekinthető, hogy Anglia épügy, mint Németország és Olaszország továbbra is elismeri a benemavatkozás elvét, amelyért Németország már olyan nagy áldozatokat hozott és ezt Chamberlain is méltányolta. Berlini politikai körök azon a véleményen vannak, hogy Anglia még most is szemmel láthatólag nagyon lebecsüli azt a beavatkozást, mely a vörösek javára Spanyolországban folyik. Hasznosnak lehet tekinteni azonban azt, hogy Eden elismeri, hogy a néhány hét előtti megenyhülést csak a „Deutschland” elleni támadás szakította meg. Berlini politikai körök hangoztatják, hogy azok, akik az európai kapcsolatok megzavarására ilyen incidenst idéznek elő, ezt azért teszik, mert ez valakinek előnyt jelent. A jelenlegi helyzetet tehát a spanyol bolsevisták és a mögöttük álló moszkvai körök magukra nézve előnyösnek tekintik. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy Chamberlain és Eden pénteki alsóházi beszédében mindezek ellenére még mindig megállapítható a megkülönböztetési készség hiánya.

A NÉMET ÉS OLASZ HADIAJÓK PÓTLÁSA A SPANYOL PARTOK ELLENŐRZÉSÉN. — EFELŐL MEG VITA LESZ A BENEMAVATKOZÁSI BIZOTTSÁGBAN.

Londonból jelentik: Az angol és francia kormány között pénteken este teljes megegyezés jött létre a spanyol partok nemzetközi ellenőrzésének átcsoportosítása ügyében. Eszerint azon a partsávon, amelyen eddig német és olasz hadihajók látták el az ellenőrzést, Anglia veszi át a visszavonult német és olasz hajók szerepét. Az angol ellenőrzés alatt állott sáv legnagyobb részét ezentúl francia hadihajók fogják ellenőrizni. Franciaország természetesen megtartja eddigi ellenőrzési jogát is. A francia és angol ellenőrzés pártatlanságának bebizonyítása céljából felkéri a semleges hatalmakat, hogy küldjenek ki megfigyelőket a francia és angol ellenőrző hadihajókra. A benemavatkozási bizottság szerdán tárgyalja ezt a francia—angol javaslatot.

Rómából jelentik: Római politikai körökben élénken tárgyalják azt a kérdést, hogy az olasz és német hadihajók visszavonulása után hogyan alakul a spanyol partok ellenőrzésének kérdése. Jólétesült olasz helyen kijelentették, hogy az ellenőrzésben Franciaország és Anglia hadihajói semmiesetre sem foglalhatják el egyoldalúan Olaszország és Németország hadihajóinak helyét. Ez a kérdés kizárólag a londoni benemavatkozási bizottság hatáskörébe tartozik és azt nem lehet Németország és Olaszország nélkül elintézni.

HÉTVÉGI CSEND VAN A NEMZETKÖZI POLITIKÁBAN

Londonból jelentik: Az angol sajtó komoly és nyugodt hangon szüri le az alsóházi vita támulását, mely szerint a béke fenntartása mindennél fontosabb. Megállapítják a lapok, hogy a helyzet nyugodt, amit az is bizonyít, hogy

helye van. Automatikus kötelezettségünk katonai eljárásra nincs. A Népszövetséget továbbra is alkalmasnak tartjuk a vitás ügyek elintézésére.

Eden ezután újra áttért a spanyol ügyre. — Jól tudjuk, — mondotta, — hogy a benemavatkozás politikája nem járt kielégítő eredménnyel. Lloyd George hallgatott Oroszország szerepéről. Nem kétséges, hogy ez az ország óriási hadianyagot szállít a spanyol köztársasági kormánynak, mégis egyetlen európai állam sem javasolta még a benemavatkozási egyezmény felbontását. A jövőt illetőleg szoros együttműködésben állunk a francia kormánnyal. Igen fontos azonban a német és olasz kormány álláspontjának megismerése is. Anglia még egy erőfeszítést fog tenni, hogy efelől teljesen tisztába jöjjön s mindkét nagy államot a külpolitikai teljes együttműködésre meggyerje.

Az ember testi és lelki egyensúlyának

egyik legfőbb alapfeltétele a jó emésztés, ez pedig nagyrészt a vegetatív idegrendszer egyensúlyától függ. Ha megbomlik ez az egyensúly és akár a sympatikus, akár a parasympatikus ideg működése uralkodóvá válik, azaz nem egyensúlyozzák ki egymást tökéletesen, a legkülönfélébb emésztési zavarok lépnek fel, amelyek később helyrehozhatatlan pusztításokat okozhatnak a szervezetben.

Az amerikai gyógynövények kivonataiból előállított világhírű Gastro D. gyógyszer közvetlenül a vegetatív idegrendszerre hat, a sympatikus és parasympatikus idegek egyensúlyát állítja helyre, így a baj gyökereire fejt ki hatását. Ezért az összes gyomor-, epe-, vese-, máj- és bélbajok esetében olyan nagyszerű eredményeket értek el, mint eddig egyetlen más gyógyszerrel sem.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy 135 lei utánvétellel küldi: Császár E. gyógyszerháza, București, Calea Victoriei 124.

telezettségeitől, amennyiben azok a kötelezettségek nem érintik Anglia létérdekeit. A *Morning Post* szerint Németország és Olaszország képviselői még csütörtökön hozzájárultak ahhoz, hogy francia és angol hadihajók pótolják a kivonult német és olasz hajókat az ellenőrzésben azzal a föltétellel, hogy mindkét részről biztosítják a legteljesebb pártatlanságot.

Rómából jelentik: A *Popolo di Roma* Chamberlain alsóházi beszédével foglalkozva megjegyzi, hogy az angol miniszterelnök nyugalomra és hidegvérre intő tanácsa, úgy látszik, elsősorban az angol sajtónak szól. A lap teljesen egyetért Chamberlainnak azzal a kijelentésével, hogy az angol kormány politikája a béke fenntartására irányul. Olaszország politikája is ugyanezt célozza.

Embereket, lovakat vert agyon a jégeső Észak-Romániában

Pénteken délután óriási vihar és jégeső pusztított a megyében. Legnagyobb erővel a Carei melletti Urziceni községben és határában tombolt az orkán. Diómagyságu jégdarabok zuhata sűrűt végig a mezőn, ahol a tengeritermést teljesen elpusztította. A mezőn dolgozó falusiak fejvesztve menekültek a faluba. Mellau János gazdálkodó szekere alá huzódott a jégeső

elől. A gazdálkodó szerencsésen megmenekült, egyik lovát azonban agyonverte a jég. Ciumenesti községben hír szerint egy tízéves kisfiut zuztak halálra a jégdarabok. Baia-Maren a szörnyű viharban a motorosvonat a vasuti pálya egyik kanyarodójában halálragasztotta Marosán Lászlóné 46 éves táuti-maghierei illetőségű özvegyasszonyt.

Aki megljedi a saját árnyékától...

A Párizsban megjelenő emigráns orosz lap, a „Vohsroszhenije” közölte a fenti képet Stalinról, az orosz szovjet véreskezű diktátoráról, aki már nemcsak régi hívei elől igyekszik menekülni, — de megljedi a saját árnyékától is. A saját árnyékától pedig csak az fél, akinek nem tiszta a lelkiismerete.

Bombamerényletet követtek el az amerikai sztrájkoló munkások

Newyorkból jelentik: Warren városban pénteken több bombarobbanás történt. A robbanás megrongált egy hidat, de emberéletben nem esett kár. A merényletet a sztrájkoló fémipari munkások követtek el. Azt hiszik, hogy a munkások a karhatalmat szállító tehergépkocsikat akarták levegőbe röpíteni.

Neurath németbirodalmi külügyminiszter mihamarabb ellátogat Londonba

Berlinből jelentik: Berlini körök lehetségesnek tartják, hogy Chamberlain alsóházi beszédének következményeként Neurath német birodalmi külügyminiszter korábban látogat el Londonba, mint azt még tegnap feltételezték. Egy vezető német személyiség újságitól elvett a következőket mondotta:

— Chamberlain igazságot szolgáltatott a német álláspontnak. Különösen örvendetes az a kijelentése, hogy észszerűnek tartja Németország visszavonulását az ellenőrzéstől.

Sztrájkba léptek a párizsi vendéglősök és szállodások

A negyvenórás munkahét bevezetése ellen tiltakoznak

Párizsból jelentik: Szombatra virradó éjszaka a francia szállodások és vendéglősök országos és gyarmati szövetsége ülésén elhatározta az üzemek bezárását. A szállodák és vendéglők bezárásának időpontját még nem állapították meg.

Mint ismeretes, a kormány a szállodás és vendéglős iparban is bevezette a 40 órás munkahétet. A szállodások és vendéglősök sztrájkjal kísérik meg a rendelet hatálytalanítását.

Ujabb jelentés szerint a szállodások szindikátusának főtitkára kijelentette, hogy a szállodák, vendéglők és éttermek bezárását azon a napon rendelik el, amikor a 40 órás munkahét alkalmazásáról szóló rendelet életbelép, vagyis június 28-án. Kijelentette még a főtitkár, hogy a szállodák és vendéglők ma összesen 250 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak. A 40 órás munkahét bevezetése 60 ezer új alkalmazott felvételét tenné szükségessé, ami lehetetlen, mert a szállodás szakmában a munkanélküliek száma legfeljebb 20 ezer. Másrészt az új alkalmazottak fölfogadása a szállodások kiadásait 25 százalékkal emelné. Ha a szállodások ugyanebben az arányban növelnék az árakat, a párizsi szállodák elvesztenék versenyképességüket.

Iskolai értesítés

Szíves tudomására hozzuk az érdekelt szülőknek, hogy a simleul-silvaniei Szt.ferencendi nővérek vezetése alatt álló leánygimnázium I. (első) osztályába beiratkozó növendékeknek legkésőbb augusztus 15-ig jelentkezniük kell és az összes iratokat is akkor kell beadni. Szükséges:

1. Keresztlevél (extras de botez).
2. Születési kivonat (extras de naștere).
3. Újraoltási bizonyítvány (certificat de revaccinare).
4. Honpolgársági bizonyítvány (certificat de naționalitate).
5. Utolsó iskolai bizonyítvány (certificat școlar).

Akik az internátusban akarnak lakni, azok augusztus 1-ig jelentkezzenek. A javító vizsgák szept. hó 2-án, a felvételi vizsgák az I. gimnáziumba szept. hó 3-án lesznek. A rendes beiratások augusztus 25-én kezdődnek és tartanak szept. hó 5-ig bezárólag.

Igazgatóság.

Oly finom az arcbőre, mint a cseresznyevirág!

ÉS SOHA SE FELEJTSE EL: A bőr ápolására és szépítésére nappal az Elida Ideal Creme

A bőr tisztítására és táplálására pedig éjjel az Elida Citromos Cold Cream

Mily érték a tisztó arcbőr hamvas szépsége! Viaszt mily mulandó, ha nem ápoljuk helyesen... Minden szépségápolás alapja a jó szappan: az Elida Lilas Grand Luxe. Enyhe habja a pórusokból eltávolítja minden tisztáltságot, ami az arcot veszélyeztet. A bőrt ápolja, finomnak és bédének megtartja.

ELIDA
Lilas Grand Luxe

Idegen repülőgépek titokzatos éjszakai látogatása London felett

(London.) Az angol fővárosban nagy izgalmat keltett az a hír, hogy az angol katonai légügyi szakértők titokzatos idegen repülőgépek londoni látogatása ügyében folytatnak vizsgálatot. A katonai megfigyelők ugyanis megállapították, hogy több egymást követő éjszakan ismeretlen repülőgépek órákhozott keringtek a főváros felett nagy magasságban. Miután ezekben az órákban egyetlen angol repülőgép sem tartózkodott Lon-

don felett, csak idegen repülőgépekről lehet szó. A megfigyelők megállapították, hogy a repülőgépek katonai típusú repülőgépek voltak. Az első ház ülésén a légügyi államtitkár bejelentette, hogy a titokzatos repülőgépek megjelenése miatt megindult a vizsgálat. A vizsgálat még folyik és remélik, rövidesen kiderül, hogy a gépek milyen nemzetiségűek voltak.

Osszeesküvést fedeztek fel Valenciában

A Bilbaótól nyugatra eső ipari vidék a nemzetiek birtokában. — Madrid körül ismét felélénkültek a harcok

Valenciából jelentik: A közbiztonsági hivatal messzeágazó összeesküvést fedezett fel. Az összeesküvés tagjait hazaárulással és kémkedéssel vádolják.

Saint Jean de Luzból jelentik: Rövid megszakítás után valamennyi hadszíntéren újult erővel lángoltak fel a harcok. A nemzeti csapatok a baszk fronton Bilbao és Santander között jelentékenyen előrenyomultak és birtokukban tartják a Bilbaótól nyugatra elterülő iparvidéket. Ezenkívül döntő harcok folynak asturiai és baszk csapatokkal és a miliciával is. Felélénkültek a harcok Madrid körül is. A nemzetiek útegei három órán keresztül bombázták a város központját.

ANARCHISTA MERÉNYLETEK MADRIDBAN

Saint Jean de Luzból jelentik: Madridi jelentés szerint egy anarchista csoport bombát dobott a La Voz és El Sol újságok szerkesztő-

ségi épületére. A bomba a gépteremben robbant és két munkást megölt.

San Sebastianból jelentik: A spanyol nemzetiek összeállították a baszk köztársaságban meggyilkoltak ideiglenes névsorát. Eddigi adatok szerint 22 papot gyilkoltak meg a börtönben. Négy agyonlőtt pap holttestét az országúton találták meg. Ezenkívül Santanderben eddig 450 papot és szerzetest ölték meg.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északnyugati szél, több helyen eső, zivatar. A hőmérséklet lassó csökken.

Hatalmas tömegek sereglenek Brasovba a Katolikus Nagygyűlésre

Az értelmiségi osztály, az iparosság és a földműves-
nép is tekintélyes tömegekben vesz részt a gyűlésen

Idegenek ezrei lepték el Brasov utcáit a nagygyűlés alkalmából

Brasov. Saját tud. Junius 26. Szombat. A Cenk alatti város életének szorgalmas lüktetése pillanatig sem szünetel. Munkanap van, de a figyelmes szemlélő látja, hogy valami ünnep készül ebben a városban. Az utcákon idegen arcok tűnnek fel sűrű egymásutánban. Románia minden részéből jönnek a lelkes résztvevők a Katolikus Népszövetség XI. nagygyűlésére.

Fehér-sárga karszalagos rendezők várakoznak az állomáson. Erkeznek a vonatok. Jönnek a vendégek. A katolikus élet vezetőférfiai, papok és tanítók, tanárok, intellektuelek, iparosok, kereskedők és földműves nép az ország minden részéből. Jönnek, hogy e komor idők új célkitűzéseit megbeszéljék, időszzerű eligazodást keressenek, meghatározzák a kivitel lehetséges és legalkalmasabb eszközeit és módzatait s egymás kezét megfogva, az egymás felé sugárzó szeretet és aggodalom meleg érdeklődésében közös, egycélú munkát látkesülve, több bizalommal menjenek haza.

A délutáni órákban érkeznek a székelyek. Az érkező vonatok ontják magukból a nagygyűlésre jövőket. A központi állomás egy hatalmas tarka virágcsokor. A kisebb csoportok mellett egy-egy fúrge cserkész vagy rendező. Kézbe adják az utasítást, viszik a vendégek csomagját, gépkocsikhoz vagy autóbuszokhoz vezetnek a vendégeket.

Az egyik váróteremben felállított irodában is lázas munka folyik. Itt értesülünk arról, hogy a nagygyűlésre mintegy 2 ezer ember jelentkezett hivatalosan és szinte ezerre tehető azoknak a száma, akiket szintén a katolikusok nagy táborozása vonzott Brasovba, néhány napra. Az utóbbiak rokonaiknál, ismerőseiknél, meg szállodákban helyezkedtek el. Mindazokat azonban, akik hivatalosan jelentkeztek, a rendezőbizottság helyezte el magánlakásokban, internátusokban, szállodákban, meg iskolákban.

Ugyancsak lelkes munkának vagyunk tanui, amikor a plébánia-templom szomszédságában levő központi irodát keressük fel, ahol kongreganista leányok és nőegyesületi hölgyek állanak a vendégek rendelkezésére. Itt árulják a nagygyűlés részletes munkarendjét tartalmazó úze-

teket, az étkezésre szóló kedvezményes jegyeket és az ünnepi estélyre szóló jegyeket is. Itt van a sajtóiroda is, ahol Heszke Béla tanár, la-punk munkatársa áll az újságírók rendelkezésére.

A XI. Katolikus Nagygyűlés első napjának a munkarendje különben a következő:

Junius 27-ikén, vasárnap; délelőtt 9 órakor ünnepélyes „Veni Sancte” a plébánia-templomban. A szentmisét Vorbuchner Adolf albauljai püspök mondja. Szentbeszédet mond dr Péter Antal brasovi apát-plébános. A mise alatt a brasovi katolikus énekkar énekel. Vezényel Stadler József karnagy.

A szentmise után a brasovi katolikus legényegylet zászlóját szenteli meg Vorbuchner Adolf püspök.

Délelőtt fél 11 órakor a brasov-bolonyai új templomban szentmisét és szentbeszédet mond, valamint a bérnálás szentségét kiosztja Fiedler István satumare-oradeai megyéspüspök.

Délelőtt 11 órakor Sajtóértekezlet a római katolikus gimnázium rajztermében. Ugyancsak délelőtt 11 órakor „Az orvosszakosztály” értekezlete, a római katolikus gimnázium előadótermében. Az értekezlet délután négy órakor ugyanott tovább folytatódik.

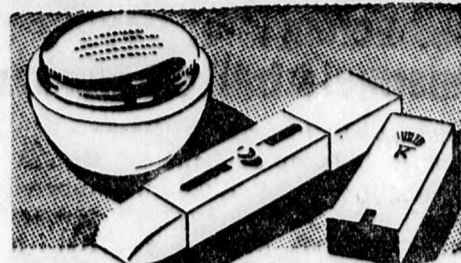
Délelőtt 11 órakor: A németajku férfiak közgyűlése a ferencrendiekénél, a III-ik rend otthona. Délelőtt 12 órakor: Tagozati elnökök értekezlete, a római katolikus főgimnázium második emelet III. osztályában.

Délután 4 órakor: Az ifjúsági szakosztályok vezetőinek és kiküldötteinek értekezlete.

Délután 4 órakor: A németajku katolikus nők közgyűlése, a ferencrendiekénél, a III-ik rend otthona.

Délután 5 órakor: A Máriakongregációk diszközgyűlése, a zárdá nagytermében. Este fél 8 órakor: Litánia, áldás és szentbeszéd a plébánia-templomban. Utána: orgonahangverseny, előadja Zsizsmann Rezső cluji orgonaművész.

Katolikus dalos ünnep: kezdete délelőtt fél 11 órakor. Résztvesznek benne a benevezett katolikus énekkarok, számszerint 22. Az egyházi része a római katolikus plébánia-templomban

KHASANA

a j a k r u z s

azonnal friss külsőt kölcsönöz és megszépíti arcát. Khasana-ajakruzs nem szintelenedik el, — egy szeri használat elegendő. A 6 különböző színárnyalat között minden hölgy megtalálja a típusának megfelelő ajakruzsot.

KHASANA

arcpirosító

csodálatos szépítőkrém, sápadt arcoknak rózsás, fiatalos, friss külsőt kölcsönöz. Vékony rétegben alkalmazva, Khasana-arcpirosító egész nap tart, anélkül, hogy elszintelenedne.

folyik. Világi része a Honterus főgimnázium „Aula” termében. A katolikus dalosünnep legkésőbb este fél 8 órára befejeződik. A legjobban szereplő énekkarok közreműködnek a június 28-iki „ünnepi estén”. Este 9 órakor a római katolikus főgimnázium tornatermében eredményhirdetés és jutalmazás.

Két üveg malaga

Írta: Révay Géza

Hetvenhétországra szóló gazember volt. A címeres jelző ép úgy illett rá, mint akármelyik más effajta díszes megkülönböztető. Majd két méter magas, fején, nyakán, karján éktelen sebek nyomai, csunya forradások gürburbáival. Hatalmas szájában egyetlen fog éktelenkedett. Jósának hívták.

Az már nem is csönd volt: a dermedés lehet olyan, a végtelenségben van talán csak olyan mozdulatlan, mint azon az augusztusi estén (jónéhány éve már) Alicante kikötőjében. Aznap Alicante mélyen aludt, künn a kikötőben aludtak a hajók, a raktárak, álmosan lógtak a kötelek, a kémények torkán is csak néha-néha pöfönt ki kevéske füst: szundító kazánok fáradt lehélléte. A sóhajást is meghallottam volna, de nem akadt, aki sóhajtsa. Egyedül álltam a fedélzetén és néztem, mint szaladoznak éhes patkányok a móló korhadt gerendáin. Egyik-másik rámerészkedett a hajóra vezető fapalló hívogató hátára és úgy surrant a fedélzetre, mint ahogyan komisz kölykök osonnak be a nyitvafelejtett éléskamrák jóságú homályába.

Mire gondol ilyenkor az ember? Nem tudom. Mire gondolhat ilyenkor a tengerész, ilyen kábító csendben, mikor percekig még a petróleumlámpa sem sercen, másodpercekre még a szív is megáll, a lélegzet is csak lopózkodva furakszik le, a tűdő labirintusába. Mire? Hazagondol...

Hazagondoltam én is. Már nem tudom hogyan, csak arra emlékszem, másképpen, mint ahogyan a költők próbálják elmondani. Nem is lehet szövegkezelés nélkül leírni, hogy eszembe jut az ablakpárkány, ahová régi kedvesek neveit firkáltam, álcimeken szerzett fillérek olcsó éjjeli zenéi, fogadalmak, ígéretetek légiója. Nincs semmi rendszer az ilyen emlékezésben, ér-

telmetlen össze-visszasága csak a gondolatoknak, nem is igazodik el rajtuk senki, sokszor jómagam sem. Minek is? huzunk elég sulyos ígát az első nyikkantástól az utolsó lehelletig, az illik — nem illik acélnál keményebb béklyói szorongatnak örökkön-örökké, csak egyet nem tudnak paragrafusok közé szorítani, megrendszabályozni — gondolatainkat.

Hagytam hát én is csapongani őket. Hogy mi jó, mi szép van ebben, azt talán csak az tudja, aki szeret néha egyedül maradni.

Álltam, néztem a hajó megnyult, fekete árnyékát, a szürkésbe olvadó fehér falakat és éppen elgondoltam, milyen jó magamban lenni, mikor imbolygó lámpám fénye ráesett Jósákára. Akkor ébredezett, kábult fejét akkor emelte, lapátnyi kezei bizonytalanul kaszálták a levegőt és eltátott száján ásitás fakadt, csunya, részeges vonítás.

A varázslatot mintha lebunkózták volna, mintha titánok döngő lépteit hallanám, úgy kongottak Jóska léptei az üres hajó vaslemezein. A részegek bizonytalanságával hibálta át magát a pallón és nagypeckesen megállt az egyik vaskolonc mellett. Állt és várt. Megint fölénk borult a megejtő csend.

Láttam már százszor, de ilyenek soha. A részegség álarca hallatlan indulatot iaktart, ziháló melle, ökölbeszorított keze — elég lett volna, hogy életfogytiglan elitéljék. Mit akart? ... Valami szél lophattá magát a lámpa üvegburája alá, a föllobbanó lángnyelvecske elkuszott Jóskaig, végignyalta és egyetlen pillanatra meglátta magát egy széles késpenge fényes acéljában. Ugyan mit akart? En kezdtem el a beszédet, könnyebb kérdezni, mint feladni.

— Hát az a kés, Jóska?

— Megölöm!

— Engem?

— Nem a kapitány urat, hanem azt a gaz-

embert!

— Ezzel a rossz bicskával?

— Tővig nyomom belé, ha nem elég hosszú!

— Aztán ha nem hagyja magát!

— Akkor is. Mindenképpen!

— Részeg vagy Jóska, nem biztos a kezed.

— Biztos lesz, ha szurni kell!

— Kell?

— Kell is, meg akarom is.

Láttam, hogy tőkrészeg és tudtam, hogy csak beszéddel érek el valamin, erőszakkal semmit. Folytattam hát.

— Jóska!

— Ne is tessék megpróbálni, hiába minden.

— Nem jó lesz az a bicska, annyit mondhatok.

— Nem-e? Miért?

— Életlen. Ki kéne köszörülni. Ott a vason is jó lesz.

— Azám, itt is lehet.

— Remeg a kezéd Jóska, segítsek?

— Hogy elvegye. Még mit nem!

Nem nagyon bizhatott bennem, mégis lebarlagtam a partra, odaálltam mellé és néztem bizonytalan mozdulatait, nyugtalan szemének ide-oda rebbenését, aztán szó nélkül kivettem kezéből a kést. Kicsit mintha megrándult volna az ökle, de nem volt szabad észrevennem.

— Visszakapom? — kérdi nagysokára.

— Majd ha éles lesz, így nem adom vissza.

Sirva, nyivákolva csuszkaált a késpenge a rozsdás vaskoloncban. Jóska csak állt és nézte, nem szólt semmit. Két lassu húzás között el tőprengtem, mitévő legyek? El nem vehetem a kést, mert Jóska vízbelök, el nem küldhetem, mert nem megy, le nem beszélhetem, mert ugysem hallgat rám. Nagysokára szólaltam meg:

— Még se jó ez a vas itt, hallod-e? Száraz!

— Hozok vizet. Hozzak?

— Menjünk a konyhába, van ott fenő is, víz is, talán még bor is akad. Menjünk?

Olasz fajvédelem Kelet-Afrikában

Rómából jelentik: A fajtisztaság védelméről rendelet jelent meg. E szerint azokat az olasz állampolgárokat, akik a keletafrikai bennszülöttekkel bizalmas viszonyt tartanak fenn, 1-5 évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtják.

A Magyar Párt banati tagozatának közgyűlése

Timișoara. Saját tud. A Magyar Párt banati tagozata július 4-én tartja szokásos közgyűlését. Megjelennek és beszámolót mondanak Gyárfás Elemér dr szenátor és Willer József dr képviselő is.

A közgyűlésre a következő meghívót adták ki:

Az Országos Magyar Párt banati tagozatának nagy intézőbizottsága 1937 július 4-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a Magyar Ház nagytermében tartja a rendes évi közgyűlését, amelyen felszólalási, tanácskozási és szavazati joggal bírnak az intézőbizottsági tagok, hallgatóságának azonban szívesen látott vendég a nagyterem befogadóképességéhez mérten a Magyar Párt bármely tagja.

Tárgysorozat: 1. Dr Jakabffy Elemér elnök megnyitóbeszéde. 2. Dr Gyárfás Elemér szenátor beszámolója. 3. Főtitkári jelentés. 5. Választás egy üresedésben lévő pártvezetőségi helyre. 6. A megüzint megbízású intézőbizottsági tagok és esetleg új tagok választása. 7. Esetleges indítványok, (amelyek legkésőbb július 1-ig írásban a pártirodához beérkeztesendők). 8. Dr Willer József képviselő beszéde. 9. Üdvözlések. Magyar testvéri üdvözléssel: Dr Jakabffy Elemér, s. k. elnök, dr Páll György s. k. főtitkár.

A hatóságok a banati magyar közgyűlés megtartására megadták a szabályszerű engedélyt.

Ugyancsak megkapta az engedélyt a Magyar Nőegylet a szokásos nyári Magyar Népünnepély megrendezésére, amelyet az összes magyar alakulatok közreműködésével 1937 június 4-én, vasárnap délután 3 órától kezdődően tartanak meg a III. kerületi Kiefer (volt Novotny) vendéglő kertjében és összes helyiségeiben. Három zenekar, a Magyar Nőegylet sátrai, népes játékok és szórakozások, ósi székely táncok, este pedig táncmulatság, stb., stb. tarkítják a programot. A rendezőség szeretettel vár minden magyar embert erre a szép, népies mulatságra, ahol a vidék magyar népe találkozik össze a városi lakossággal. Belépődíj 10 lei. (Adóval együtt.)

— De a kést én viszem!

— Vidd, de csukd be. Eleshetsz.

Benn a konyhában csak a tűzhelyből kiáradó parázs világított. Titokzatos félhomály, a falon lógó edények, bárdok, darálók torzan megnyúlt árnyai, középen a hatalmas Jóska... Ugy hatott, mint középkori pribék a szerszámai között. A fiókban ott lapult az acélfenő, az asztalon részegítően édes malaga, tele csuporral tettem belőle Jóska elé, én meg nekiálltam fenni, minden nyisszanásnál erősödve hitemben, hogy győzni fogok, mert győznie kell az észnek az erő fölött.

Jóska közben nagyokat kortyolt. Néha próbálgattam a kés élét felfordított hüvelykemen, aztán nagykomolyan huzgáltam tovább a fenőn. A szakértelmet pótolta a hallatlan igyekezet. Már az magában elég lett volna, hogy borotvát csináljon a régi, rossz matrőzbicskából. Ittam közben én is jókat.

Vagy félóra telhetett el így. Az egyik üveg szegyenkezve mutogatta üres bendőjét s a másikból is fogyott erősen a bor. Jóska mintha már nem ülne olyan egyenesen. Háta megroggyant, térdei kezdtek összecuszkodni, könyöklő karjai le-lecsuszak az asztal lapjáról, kapkodó szemgolyói megnyugodtak. Csendes bárgyuság költözött arcára, fejét meg-meghimbálta és csak hősies erőfeszítéssel tartotta jobbkarja felett.

— Még egy kicsit a hegyét, ugy-e Jóska? — kértem.

— még... még... főleg a hegyét... azt főleg...

Akkor már félarasznnyira sem volt nyugvóhelyétől. Mert épp a hegyét próbálgattam a gyilkos szerszámnak, amikor koppant valami az asztal lapján. Nagyon koppant, megnyugtatót, vigasztalót... a Jóska feje volt.

Künn a fedélzetet tovább sétáltak a patkányok, altatót zümmögött a szél, békésen szunynyadt Alicante, odabenn a konyhában pedig álmódott a gyilkos. Előtte hevert a felére kopott, ijesztően éles matrőzbicska. Mérheterlen volt a csend köröskörül.

Elutazott az uralkodó és Mihály nagyvajda Lengyelországba

Bucuresti. Saját tud. Péntek délután 5 óra 20 perckor a mogoșoia állomásról elutazott Károly király Mihály nagyvajdával együtt Varsóba, hogy visszaadja a lengyel köztársasági elnök látogatását. A mogoșoia állomáson jelen voltak az elutazásnál a kormány tagjai, Tatarescu miniszterelnökkel az élükön, továbbá Saveanu és Lepedatu házelnökök, Donescu főpolgármester, az udvari méltóságok, Poninski gróf, a lengyel követség ügyvivője és mások.

A király is, Mihály nagyvajda is polgári ruhában utaztak s elutazásuk előtt az állomáson elbeszélgettek a miniszterekkel. Az uralkodó Tatarescu miniszterelnökön kívül Sassu, Pop Valér és Franasovici miniszterekkel beszélgetett hosszasan, aztán jókedvűen vonatbaszállt. A királlyal együtt elutaztak Varsóba Antonescu külügyminiszter, Glatz hadfelszerelésügyi alminiszter, Urdareanu udvari marsall, a ceremóniamester és mások.

A Szovjetszövetség egyik középázsiai köztársaság kormányelnökét is elcsapták a moszkvaiak

Az volt a bűne, hogy pártfogolta két testvérét

Párizsból jelentik: A Petit Parisien moszkvai jelentése szerint Üzbekisztán szovjet-köztársaság népbiztosi tanácsának elnökét, Khodzsajevét azonnali hatállyal elmozdították. Az a vád ellene, hogy pártfogásába vette két fivérét, akik közül az egyik ellenforradalmi tevékenység miatt öngyilkos lett, a másikat pedig, aki belügyi és kereskedelmi népbiztos volt, ugyan-csak ellenforradalmi tevékenység miatt megfosztották állásától.

Az üzbekisztáni köztársaság az üzbégek népének külön önállású önkormányzata volna a szovjetrendszerben. Az önkormányzat és önállás azonban csak papirosformák szerint van meg, mint a szovjet összes más nemzetiségi területein. Amint a példa mutatja, Moszkva még a nemzetiségi köztársaságok vezető embereit is elcsapja, ha a szovjetközpont politikája úgy kívánja.

Különböző férgek

kiváltképpen poloskát
lakásokban és szállásokban,
éttermekben, s bárhol
mindenki veszély nélkül

Diametan
kigőzöléssel-szerrel eltávolíthat.

750 gr. elegendő
30 m² e. s.
helyiségre

BAYER

„Politizál” a székely asszony

Mercurea-Ciuc, június hó.
Törődött, feketésbarnára lesült ötvenévkö-
rűli, felciuci viseletű székely asszony „sirül bé”
a Magyar Párt irodájába. Illedelmesen köszön,
majd megmondja a nevét, lakóhelyét s meg-
nevezi az őt ért „sérelem”-mel kapcsolatosan
szereplő egyéneket. Mi elhallgatjuk ezeket.
Annyit megemlítenek, hogy a férjiszereplők túl
vannak az ötvenen. Azt is közölnünk kell, hogy
a székely néni nyelvén egyáltalán nem látszik
törődöttség. Félszázados életkora kemény, küz-
delmes köszörűjén élesre, csattanóra fenődött.

— Amint talán tetszik is tudni — pereg,
porzik a hangja, hogy egy pillanatig se adjon
alkalmat, hogy megszakíthassuk — huszadi-
kán volt a mi községünkben a községi tanács
választása. A bizony folyt az ital, pedig nem
is követválasztásról volt szó. Két szomszédom
is erősen korteskedett. Egyiknek a fia be is ke-
rült a tanácsba. Összeültek ennek az öröme-
re s miként itak előre, hogy meglegyen tanácsos-
nak, most itak annak öröme, hogy „meg es
leve”. Egész éjjel duhajkodtak, olyan hamisan
és kenetteljesen elnyújtogatták a nóták végét,
hogy Bodri kutyánk alig győzte „baunkolás”-
sal... Mi pedig egy szilakot sem tudánk
aludni. Hajnalban rosszkedvűen kihajtottam a
teheneket a csordába s közben megálltam a
kapuban. Akkor tért haza egyik szomszédom s
a másik kikísérte. Már csak szót váltok és —
gondoltam — s megpironogatom őket valamics-
két.

— Éjszaka minden jótételek alszik s lám
maguk, gonosz latrok, egész éjjel kurjongat-
tak, boroztak. Aztán „danótak” úgy, hogy
Bodrink „színészné” volt maguk mellett, amint
segített maguknak. Tulajdonlelteképpen kire is
„szavaltak” maguk? A magyar-e, vagy másik
„listyá”-ra?

— Mű-e? Mű bizony a parasztpártira,
hallá-e! — hebegte a két italos szomszédom
idétlen röhögéssel. Megharagudtam. Eppen
jókor kerültek a szájamra.

— Legény tehén, de erőst csúnya nevű
pártra szavaltak akkor! Akkor ennek a jelölt-
jei s azok es, kik rájuk szavalának, úgy-e „pa-
rasztok”?! Me't az én rövidszem szerint min-
den párt neve megmondja: kikből es áll. Úgy
gondolom, a Magyar Párt: magyarokból, a né-
met párt: németekből, a zsidópárt: zsidókból, a
román pártok: románokból s aztán a parasztpárt:
parasztokból — okoskodtam, hisz ve-
szünk mű es egyszer-egyszer újságot egy-egy
„ojásért”.

— Hallá-e szomszéd? Parasztoknak titu-
lala munkót ez a hosszúnnyelvű „jehérnép”?
Hű, azt a rézsarkantyúját a csúf szájának, állj
meg, mert mindjárt beléd fojtom a szót —
mondotta egyik szomszédom s tán kezét es
emelt vóna rám, ha bé nem menekülök az ud-
varunkra s bé nem zárom a kaput. Ez es fel-
dühített s az es bántott, hogy magyar férfiak
létükre nem a magyar jelöltre szavaltak, ha-
nem azokra a parasztokra s nem állhatam meg,

hogy tovább ne hergelyem őket.

— Szégyen, gyalázat, egy ital borért eladni
a becsületet — szó, ami szó most már én es
elismerem, hogy „nyelveltem” biztonságérzé-
semben a magas tornácra ki a két dülöngelő
atyafinak, — ha pedig nem úgy van, ahogyan
mondám az elébb, legalább magyarazzák meg
maguk nagy politikusok: mi is az a parasztpárt?

— Hallgass asszony! Fogd be a kereplődöt
— acarkodott a másik szomszéd es redm —
tanöld meg, hogy a parasztpárt az annyi, mint
a régi balpárt...

— Egye fene, a' meg bizonyára valami
„cucilizmus”, vaj mi a szösz?! Mikor Pesten
szógtáltam ezelőtt harminc esztendővel, ott es
mindenki magyarnak tartotta magát, mint kie-
tek es itt s mégis örökké vittak, megosztottak,
mert sokan erőlködtek, hogy a hűsoszafék mellé
kerüljenek... Azok legalább városi urak vagy

úrformák voltak, de maguk vénségükre, mit
akarnak falun? Mit faragnak félre? Hej, több
érzelem van bennünk „jehérnép”-ekben, de
nekünk, ha szöttesbe jársz: kuss belészólni a
község dolgábal Bezzeg, ha városan nagysága
vagy: akkor szavalhatsz tés es, mondja a szol-
gáldólednyom. Az ő nagyságja es menyen az
„urnyához”, vagy mi a menkühöz? Igaz, hogy
abba a szavalatban sem lehet köszönet! Met a
városi nagyságot hamarabb le lehet kenyerezni,
mint munkót lehetne!

— Még te tanítasz munkót becsületre, te
madárijesztő? Te? Hisz, ha te így beszélsz, sült
kommunista vagy! — kiáltotta az egyik, öklét
rázva felém. Ez már aztán vérig sértett.

— En kommunista? En? En mindig be-
csületes, rendes, erkölcsös életet éltem. Azt sem
tudom, mi az a „kommunista”! Csak gondo-
lom, valami erőst csúf dolog lehet, ha már
magyarul ki sem merik mondani. Ha, kietek
olyan „böcs”-ök, mondjákcsa meg, mi az?
Kietek sem tudják.

— Mű nem tudók?! Mű? Az: az hallod-e
te asszony, hogyha kommunista világ volna,
lassankint mindnyájunkat lepuffogatnának.
Csak úgy füstölne belél Első te lennél a szájad
miatt. Me't ott hallgatni kell. De ha már le-
lönének es, te akkor sem pusztulnál el egészen:
külön kellene agyonverni husánggal a nyelv-
det, — mondották s kidugták rám a nyelvüket
mentükben.

— Na, de ilyet! Ilyen csúfság még nem ért
életemben! — fogta sírásra a székely néni ke-
replőt. — Huszonöt éve vagyok a faluban s a
szájamért még a községi bíró elé sem idéztek.
Most külön akarják agyonveretni a nyelvemet.
Ezt nem tűrhetem! Azért jöttem kérem, csi-
náljanak feljelentést, hogy törvényre kerülje-
nek a szomszédaim... Szegény-szegény uram,
sohasem említette nekem, hogy én „nyelves”
volnék, igaz, hogy ő egy cseppet „tutyi-mutyi”,
de ott álltam én mellette...

Az egyszusszanásra, magánjelenetként eb-
mondott súlyos „panasz” felvettük. Egy per-
cig sem abból a célból, hogy „törvényezzük”,
hanem hogy bemutassuk olvasóinknak: ho-
gyan „politizál” a székely asszony falun?

ALBERT ISTVÁN.

Húszmillió értékű hamisítás a kereskedelmi miniszteriumban

Behozatali engedélyeket hamisított németországi árukra. Törbecsálták és leleplezték a hamisítót

Bucuresti. Saját tud. Az ipar- és kereskede-
lemügyi miniszteriumban egy tegnap reggel ér-
kezett feljelentés alapján nagyarányú behozatali
engedély-hamisításnak jöttek nyomára. Az enge-

délyeket egy Stratan nevű radautii szármá-
zású ember hamisította, összesen mintegy husz-
millió lei értékben, kakaó, kávé, szardella, he-
ring Németországból, Görögországból és Portu-
gáliából való behozatalára, amely árucikkek be-
hozatala főleg Németországból, ahol kevés a ro-
mán követelés, nincs megengedve.

Az engedélyhamisító a maramuresi Granice-
rul román szövötkezet nevére állította ki az en-
gedélyeket, amely szövötkezet nem is létezik s a
miniszterium nyomtatványait használta fel. A pecsét-
es aláírások hamisításánál pedig nyilván-
valóan olyan eljárásról folyamodott, amely-
nél büntársai kellett, hogy legyenek a miniszte-
rium tisztviselői között.

A hamisítónak még nem sikerült forgalomba
hozni a hamis engedélyeket. Az első kilenc en-
gedélyt 1,400.000 leiért akarta áruba bocsátani,
de az importörök feljelentették es a szinleges át-
vétel alkalmával letartóztatta a rendőrség.

Betiltották a román gyapjukivitelet

(Bucuresti). A kormány gazdasági bizott-
sága tegnap Pop Valér elnöklete alatt ülést tar-
tott, amelyen a honvédelmi miniszterium közbe-
lépésére elhatározta a gyapjukivitel teljes betil-
tását, mert a meglévő mennyiségek katonai cé-
lokra szükségesek.

Organizația Națională Română de Voiaj și Turism „EUROPA”

București, Str. Doamnei 1. Tel.: 3.9572

központi irodája ajánlja az
alábbi fürdőtelepeken teljes ku-
rát kedvező árak es kifogástal-
lan feltételek mellett.

CARMEN-SYLVA—MOVILA

a Movilá es a Fürdő-szállodában

TEKIRGHIOL-ban

a Stefani villában

SOVATA-fürdőn

minden komforttal berendezett szállodában es

villában.

TUSNAD fürdőn elsőrendű villákban.

BUZIASON a Grand Hotelben, stb.

Felvilágosításokat nyújt, ingyen prospektust

küld es jelentkezéseket elfogad

az Organizația Națională Română de

Voiaj și Turism „EUROPA”

es annak az országban lévő összes fiókjai, így

Oradeán: EUROPA BANCA DACIA,

Bulevardul Regale Ferdinand 9.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés feljuttatási helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldala: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Csúj szerkesztő: dr. Sulyok István
 Csalj, Piata Unitil 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza. Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Megkezdődött az írásbeli érettségi. Oradea. Saját tud. Az írásbeli érettségi vizsga szombaton reggel kezdődött meg. A Gojdu-liceumban működő bizottság a román írásbelivel kezdte meg a vizsgát. A jelentkezők a következő három tételből választhattak: 1. Transsylvania közreműködése a román nemzeti eszme kifejlődésében. 2. A román nyelvészet Bogdan Petreicu Hasduig. 3. A román színház hajnalkora.

MANIU UTPAN VAN HAZAFELÉ. Bucuresti. Saját tud. Maniu Gyula má utazik el Párizsból Prágába, ahol három napig marad. Prágából visszatér az országra.

Eljegyzés. Fischer Gabriella (Oradea) és Stanzel János zongoraművész (Budapest) jegyesek.

Harminchat százalékos győzelemmel is csak öt helyet kap a magyarság Mures megye tanácsában. Targu-Mures. Saját tud. A vármegyei közigazgatási választások — amint jelentettük — a magyarpárti lista győzelmével nyert befejezést. Az újjászervezett vármegyei magyarpárti tagozat első erőpróbjája volt ez a választás és a magyar szavazótömegek öntudatukkal és felelősségükkel fényesen megállították a helyüket, minden hatósági beavatkozás ellenére leszavaztak, ahol azt a körülmények a legkisebb mértékben is lehetővé tették. A magyarpárti lista a számbavehető szavazatok harminchat százalékát kapta, míg a nemzeti parasztpárt harmincnégy, a liberálistárpárt harmincegy százalékkal zárta a választást. Bár a fenti százalékaránynak megfelelőleg hat, öt és négy arányban kellene osztozzon a három legtöbb szavazatot kapott lista, amely a képviselőtömeg juthatás minimális husz százaléka megkapta, a leadott szavazatoknak végleges összeszámolásánál a kormány számtanika mégis öt-öt helyet juttatott a három legtöbb szavazatot kapott listának. Így a vármegyei tanács most választott tizenöt képviselőjéből csak öt helyet kap a magyarság a szavazatok harminchat százalékaival, míg a liberálistárpárt is öt helyhez jut a maga harmincegy százalékaival. A magyar kisebbség képviselőiben a vármegyei tanács tagjai lesznek tehát: dr. György József bírtokos, volt orsz. gyűl. képviselő, Iceland, 2. dr. Korhoffer Vilmos ügyvéd, Reghin, 3. dr. Arkossy Jenő ref. esperes, Mercurea-Niraj, 4. dr. Nánási János ügyvéd, Tg.-Mures, 5. Schmidt László római katolikus plébános. Ihod. Ezenkívül a nemzetipárt részéről megválasztattak dr. Vescan János, dr. Dorgo Antal, Precup György, Oltean János és Vancu János, míg a liberálistárpárt részéről bekerültek dr. Dandea Emil, Deac Victor, Milăcan Gheorghe, Sălăgean Ioan és dr. Bordan Teodor. A negyedik legtöbb szavazatot kapott lista a nemzeti kereszténypárti lista annak ellenére, hogy ötezer szavazatot kapott, mégsem jutott képviselőhöz, mert a törvényben előírt husz százalékos nem érte el. A választási eredmény kisebbségi részének ilyen kialakulásáért elsősorban dr. György József volt képviselőnek, a vármegyei tagozat tevékeny elnökének és dr. Biro József tagozati titkárnak jár elismerés, akik heiteken át fáradságos munkával községenként oktatták ki falusi szavazó tömegeinket a leszavazhatóság technikájára és a szavazás alkalmával tanúsítandó, öntudatos, higgadt viselkedésre. Így volt elkerülhető a karhatalom és a szavazótömegek közötti összetűzés, amelyre egyébként oly sokszor sor kerülhetett volna, a karhatalom agresszivitása következtében.

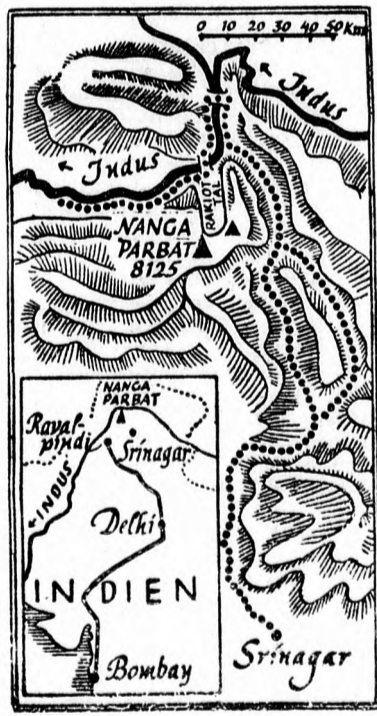
Tízéves az oradea-újvárosi Szeretet Egylet. Saját tud. Az oradea-újvárosi Szeretet Egylet megalakulásának 10 éves fordulója alkalmával vasárnap az Immaculata-intézetben ünnepélyt rendez a következő műsorral: Hálaadó istentisztelet az intézet kápolnájában; kerti ünnepély, amelyen a jegyző beszámol a Szeretet Egylet 10 éves áldásos működéséről. Ezután előképek követhetnek. A jubileumi délutánt; jege-kávé és fagyalt-délután követi.

FULDOKLÓ SÓGORNÓJÉT AKARTA KIMEN-TENI S VELE EGYÜTT A FOLYÓBA FULLADT EGY CSENDŐRÖRMESTER. Satu-Mare Saját tud. A megye legszeszélyesebb folyója: a Túr, két hatalmas emberéletet ragadott el egyszerre. Tirlea Nicolae 25 éves remetea-osalui csendőrmester látogatóban járt felesége Racsa községben lakó szüleinél. Az őrmester 17 éves sógornője: Orosz Viktoria bucsuzás nélkül kiment a községen keresztül folyó, szeszélyes medrű Turra fürdőni. Tirlea Nicolae este fél hétkor elbucszott apásától s elindult Remetea-Oasului felé. A kapun kilépve, azonban észéle jutott, hogy fiatal sógornőjétől nem bucsuzott el. Visszaszólt apósának, hogy a folyó felé veszi az útját, hogy megkérdezze Viktóriától, mit üzen nővérének, meg a két kis gyermeknek. Ott találta a leányt a hullámokban hűsölve. Elkészöntek s a leány a vízbe vetette magát. A következő pillanatban rövid sikoltás hallott keresztül a levegőn. A parton álló őrmester látta, hogy sógornőjét elnyelik a habok. Gondolkodás nélkül, katonás köteleességgel kész volt a mentésre. Jól uszott, bizott erejében, ledobta magáról a fegyvert, a derékszíjat és elmerült sógornője után a folyóba gázolt. Elérte a szakadékot, amelynek mélyéről felszínre hozta az elalélt leányt. Nehéz bakancsa és vízzel telt ruhája nem engedte szabadon mozogni és mindketten elmerültek. A segítségükre siető falustak már csak holtan huzhatták ki őket a vízből. A példás magaviseletű, felettesei előtt megbecsülésben álló fiatal őrmester halála meggyezerte sajnálkozást keltett. A 17 éves leány a napokban akarta megtartani esküvőjét a falu egyik legmódosabb gazdájával.

FELVÉTEL A ROMÁNIAI PREMONTREI KANONOKRENDBE. A romániai Premontrei Kanonokrend előjárósága felvételre hirdet olyan 17-ik életévüket betöltött ifjak részére, akik hívóválat éreznek magukban a szerzetesi életre és a lelkipásztorkodásra. A felvételtől folyamodók kérvényüket f. évi augusztus 1-ig terjesszék be Szilágyi M. Dózsa perjel címére (Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 12.) a következő okmányokkal felszerelve: 1. Keresztlevel. 2. Bérnádási bizonyítvány. 3. Érettségi bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány. 5. Erkölszi bizonyítvány a hittanártól és a helybeli plébánostól. 6. Szülői beleegyezés annak kijelentésével, hogy a szülők nem várnak anyagi támogatást fiuktól. 7. Egy bizonylat arról, hogy a katonai előképzés (premilitar) kötelezettségének belépésükig eleget tettek.

* Gyomorbántalmaknál, emésztési zavaroknál és számos más esetben is a „Bullrich-só” komolyabb bajok fellépését akadályozza meg. Hasgörcs, gyomorfájdalom, a fájdalom jelentkezésénél többször fél teáskanál „Bullrich-só”-t vegyünk be.

Elítélték Virrasztó Koppányt. Szegedről jelentik: A Tábla hitfelekezet elleni büntetés miatt másfélévi börtönrre ítélte Virrasztó Koppányt, a turáni egyistenhívők táltosát. A törvényszék elsőfokú héthavi börtönrre ítélte Virrasztó Koppányt, aki most a Tábla súlyosbító ítéletét megfelelőbezte.

Ahol a német kutatók szerencsétlenül jártak. Megírtuk, hogy egy német expedíció tagjai szerencsétlenül jártak a Himalayán. A német tudósok Bombayban szálltak partra Indiában és Delhi, Singaron keresztül igyekeztek a Nanga Parbat 8125 méter magas csúcsai felé; ahol azután szerencsétlenül jártak. Képünk az expedíció térképét ábrázolja.

Băile Episcopopești

Oradea mellett
 600 év óta használják eredménnyel 42° C. kénes, rádiumos hőforrásait — reuma, köszvény, csúz, ischias, trombozis, valamint női bajok ellen.

ISZAPFÜRDŐ

forró iszap pakkolások, vulány, szénsav fürdők szakorvos felügyelete mellett.
 I. o. Penzió: lakás, háromszori étlapszerinti elsőrendű étkezés, gyógy, vagy hullámfürdő:
 Május és szeptember . . . 160—180 lei naponta
 Junius . . . . . 180—200 " "
 Julius és augusztus . . . 210—240 " "
 II. o. penzió . . . . . 130—150 " "
 Gyermekek penzió 12 évig . 120 " "

50% vasúti kedvezmény visszautazásnál!

Elsőrangú zene — Curszalomban minden este tánc és tombola — Ortodox kóser étterem is.
Románia egyetlen HULLÁMFÜRDŐJE!
 Verseny kuglpálya megnyit!

Zürichi zárlat. Párizs 1943, London 21.55, Newyork 436.50, Brüsszel 73.72 fél, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 240, Berlin 175, Bécs 81.80, Prága 15.21, Varsó 82.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

HUSZ ÉVE HALT MEG GYÓNI GÉZA. Budapestrol jelentik: Szombaton volt husz éve, hogy Gyóni Géza a krasznajárszki fogolytáborban meghalt. Az évforduló magyar irodalmi körök kegyeletes ünneppéggel ülték meg.

Veszedelemesen terjed a kanyarójárvány Maramures megyében. Sighet. Saját tud. A megyei főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint a megye területén a kanyaró járvány mind nagyobb méreteket ölt. A közegészségügyi hatóságok a legegyszerűbb intézkedéseket fogantatosították a járvány tovább terjedésének megakadályozására. A kórház járvány osztályán 25 kanyarós beteget ápolnak, míg több községhben, mivel a sighet kórházban már nincsen hely, a járványos betegeket lakásukon kezelik. A járvány súlyos lefolyású, halálosat eddig meg nem történt.

TÜDÖBETEG KÖZALKALMAZOTTAR ÖT ÉVI FIZETÉSES SZABADSÁGRA TARTATNAK IGÉNYT. Salumare. A helybeli munkaügyi felügyelőség alosztályához most érkezett meg az egészségügyi törvény 87. szakaszának módosítását végrehajtó leirat, amely a tüdőbeteg köztisztviselőkre vonatkozólag tartalmaz szociális intézkedéseket. A módosító törvény három pontja a következő: 1. Köztisztviselőt csak külön erre a célra kinevezett orvosi bizottság jóváhagyásával lehet alkalmazni. A bizottságban az illetékes egészségügyi hatóság képviselője is helyet foglal. Tüdőbeteg tisztviselőjelölt nem alkalmazható. 2. A köztisztviselők közül azok, akik a tüdőbetegség tüneteit viselik, azonnal szabadságot kapnak. Ha legkevesebb egy évi szolgálati idejük van, eltartásukról az állam, a város, illetve a megye gondoskodik. A törvény szerint a beteg alkalmazottnak három évi egész fizetéses szabadság jár, amit hathónapos részletekben kérhet ki. Ezenkívül még két évi félfizetéses szabadságot biztosít a törvény. A fizetés azonban nem haladhatja meg a havi tízezer lejt. Ha a beteg tisztviselő nem hajlandó államilag ellenőrzött sanatóriumba vonulni, elveszti az összes kedvezményeket. 3. A kigyógyult tisztviselő csak orvosi engedéllyel foglalhatja el hivatalát.

* Ha le akar fogyni, igyék reggel, délben és este egy-egy harmad pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mindig kétórával az étkezés után. Az orvosok ajánlják.

Iskolai felhívás. Az oradeai római katolikus egyházközség a hívek régi óhajának megfelelően, a katolikus fiú tankötelesek számára, jelentékeny anyagi áldozatok árán, az oraşul-noui fiúiskolában felállította az V-ik osztályt, amely az 1937—38-ik iskolai évben már megnyitlik. Mivel az új tanterem méreteinek megfelelő számú tanuló vehető fel, felkérjük az érdekelt szülőket, hogy akiknek az elemi iskola V-ik osztályába menő tanköteles gyermekük vannak, az iskola igazgatójánál (Str. Take Jonescu No. 6.) folyó hó 28., 29. és 30-án délelőtt 9—12-ig az I-ső osztály termében (földszint) jelentkezni sziveskedjenek. — Ugyanezen időben kérjük ama szülőket jelentkezésé is, akik az I-ső elemi osztályba jövő figyermekieket ezen iskolába óhajítják járattni. Az igazgatóság.

Gologi Lajos jézustársasági atya primiciája. Ertesítjük a katolikus híveket, hogy Gologi Lajosnak, a Hangya üzletvezetőjének fia: Gologi Lajos jézustársasági atya július hó 4-én fél 10 órakor tartja első szentmiséjét az oradea-olosi rómái katolikus plébánia templomban. Primiciái szónok Szilágyi M. Dózsa premontrai perjel, manuoductor Gálffy Sándor plébános.

* **A sibi Szent Orsolya-zárda** 7 elemi osztályt, IV. gimnáziumot s egy miniszterileg jóváhagyott magánjellegű továbbképzőt foglal magában. A továbbképző tárgyai: kereskedelmi tárgyak, nyelvek s háztartás. Prospektust szívesen küld a Sancta Ursula intézet, Sibiu.

TITOKZATOS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT ELTÜNT EGY BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐFELÜGYELŐ. Budapestről jelentik: **Surgoth Jenő**, a földművelésügyi minisztériumhoz beosztott gazdasági főfelügyelő nyomtalanul eltűnt. **Surgoth Jenő** szabadságon van és Hévízre utazott. Onnan azzal távozott, hogy Debrecenbe megy. Ott azonban nem látták és teljesen nyomaveszett. A rendőrség nyomoz a titokzatos eltűnés ügyében.

Meghalt az öngyilkos Salgó Böske. Oradea. Saját tud. Három héttel ezelőtt Saguna-utcai lakásán megmérgezte magát Salgó Böske, egy fiatal elvált oradeai asszony. Az öngyilkossági kísérlet városszerző nagy feltűnést keltett és az öngyilkos szülei mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek egyetlen gyermeküket. Clujról Elfer tanárt hozatták le többiben és a helybeli orvosi kar több tagja szinte naponta tartott konziliumot a beteg ágya mellett. Azonban minden kísérlet hiábavaló maradt és Salgó Böske pénteken délután 5 órakor az Irgalmasrend kórházában meghalt.

* **Egy nő varázsa** mindig egyéniségében rejlik, aki még amellet az is tudja, hogy ügyes szépségápolással miként lehet azt még jobban alátámasztani. Szépek, údének lenni ráncok és bőr tisztátalanságok nélkül, az mindig varázslatosan hat. Mily könnyen érhető el a szép, üde fiatalos arcbőr, ha azt egy kis szakszerű kezelésben részesítjük. A főfeltétel: megszabadítani alaposan a tisztátalanságoktól és jól táplálni a bőrt. A legalkalmasabb és legértékesebb segítő szer erre a SCHERK-féle arcvíz, amely mélyen behatol a pórusba, megélelnti a vérkeringést, elősegíti a bőrnek megfelelő vérrrel való ellátását, amely életfeltétele.

Ha véglegesen meg akar szabadulni sváb és más konyha meg pincebogaraktól, hangyáktól, hasznájon biztos hatású **NEOTOX port**.

Nyugodtan mehet nyaralni, ha **Molitoxot** használ, mert az megvédi szekrényét 3 hónapra a molyoktól és elpusztítja annak petéit és hernyóit is.

Kapható minden jó szaküzletben.

Megrendelhető: **AJTAY gyógyszerésznél, Oradea, Str. Vlăhuja Nr. 46.**

Satumarei híradó. Saját tud. A minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a kocsmákat és bodegákat a fűszerüzletitől, valamint a sorsjegy-irodákat a menetjegy- és ügynöki irodáktól el kell választani. A rendelet a vasárnapi munkaszünet kihátszását, megakadályozását célozza. — A szárazság tovább tart és pusztulással fenyegeti a termést. A megyében a mézgazdaság szomorú eredményre tarthat számot az eső elmaradása miatt. A virágok nem nyílnak s a méhek sem tudnak gyűjteni. A méz ára ugrásszerűen emelkedik. — Pénteken délelőtt a városházán és a törvényszéken kifüggesztették a városi tanácsválasztásra vonatkozó minisztériumi rendeletet. Satu-Mare július 25-én választ. Ezen a napon folynak le a megyei tanácsválasztások is, ebben azonban Satu-Mare városa nem vesz részt. — Az esküdtészek meghozta ötödik felmentő ítéletét. Batarei községben a Ratan-fivérek több kézzurással meggyilkolták Toma Ioan földművest. A fő tárgyaláson a vádlottak a tanuk igazolása mellett, azt állították, hogy önvédelemből szúrták le Tomát, mire az esküdtészek felmentő verdiktet és ítéletet hozott. — Katz Herman szabó eddig meg nem állapított okból amrósodát ivott. A mentők súlyos állapotban kórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak. — Pénteken délután a Gh. Lazar utcában a nagy piacon Andó Ferenc fuvaros szekere elgázolta Ducekó Julianna piaci árust és Varga Miklós napszámot, akiket a kórházban vettek ápolás alá. A fuvaros is megsérült. — Borzalmas gyermekszerelesség történt Satu-Maren. Mokán László gyárimunkás felesége beteg gyermekének teát főzött. A forró ital véletlenül kanalazás közben az ölben fekvő gyermekre ömlött, akit életveszélyes égési sebekkel a kórházba szállítottak.

Temetés Oradeán. özv. Ursz Jánosné szül. Pénez Erzsébet 68 éves korában meghalt. Temetése hétfőn 6 órakor lesz a Flueraşului utca 14 sz. gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”).

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége ez tuon is felkéri választmányának tagjait, hogy a folyó hó 28-án, hétfő este 6 órakor a Munka Kamara földszinti nagytermében megtartandó választmányi ülésen, a tárgy fontossága miatt okvetlen szíveskedjenek megjelenni. Ellenőrség.

HAAZAJÖTTEK AZ ABESSZINIÁBA INDULT DIÁKOK. *Satumarei. Saját tud. Jelenítettük, hogy öt satumarei 15 éves kereskedelmi bücsülevél hátrahagyása után Abessziniába indult. A fiúk előzőleg szüleik számlájára az Omnia szövetkezetben élelmi szert vásároltak s az otthon talált pénzt is magukkal vitték. A kétségbeesett szülők a rendőrség segítségét vették igénybe, a nyomozás azonban nem hozott eredményt. Pénteken az öt diák egészségesen, de korgó gyomorral hazalított. Elmondták, hogy gyakran vágta a többszáz kilométeres útnak. A farcasai erdőben, ahol az első éjszakát töltötték, elhatározták, hogy ott telepednek le és remeteéletet kezdenek. Itthon aztán kiderült, hogy a szőkevények egytől-egyig megbuktak. Tehát a szakunda és a nádpálca elől menekültek el hazulról.*

Beütött a villám a Rimanóczy-szálló előtt egy crisparti fába. Oradea. Saját tud. Pénteken délután erős nyári zivatar vonult el a város felett. A vihar nyugat felől jött és sűrű villámlással és mennydörgéssel kezdődött. Az első villám belesapott a város kelles közepén a Rimanóczy hotel előtt levő Cris parti sétányon egy öreg vadgesztenyefába és teljesen kettéhasította. A zivatar hamarosan csendes esővé csökkent és az ég borús maradt szombatn is.

Ciucmegyei hírek. Saját tud. Azt mondja egy régi népdal: Virágot és csókot szabad lopni — büntetlenül. Nem erre az állápontra helyezkedett a törvényszék Zayner Miklós volt gheorgheni kertészlegény ügyében. Zayner, dr Dobribán Mihály közjegyzőnél volt alkalmazásban és apránként mintegy kétezer lei értékű virágot lopott el és értékesítette. Távollétében a törvényszék felülden súlyos ítélettel sújtotta: egyévi elzárásra, kétezer lei pénzbüntetésre és kétévi politikai jogvesztésre. — Csutak Gábor raucii illetőségű munkás éjszakai szállást kért Bálint Antal lunca de mijloci csángógazdától. Szívességét azzal hálaalta meg: ellopta 1466 lei készpénzt. Letartóztatták. — Regea Ioan forgalmi tisztviselő, Poienaru Ilie mozdonyvezető, Bogdan János, Darvas Máté és Rozsnyai Albert volt mures-izvorj vasutasok vádlottként kerültek a törvényszék elé. 1935 július 12-én Murea-Izvor állomásról Voşlobeni felé elindult egy soktengelyes tehervonat. Voşlobeni előtt üzemi hiba miatt meg kellett állania. Időközben Regea Ioan forgalmista anélkül, hogy engedélyt kért volna, elindított egy mozdonyt, mely beleszaladt a tehervonatra, úgy hogy öt kocsi kisklott. A bíróság csak a forgalmista gondatlanságát állapította meg és ezért egyhavi elzárásra, három ezer lei pénzbüntetésre és 39.350 lei okozott kár megtérítésére ítélte. A többi vádlottat felmentette. — Gál Károly, Gál Lajos, Kánya György, Nyirő Antal, Nyirő Márton ciucsangheorghiei lakosok kocsmái italozás közben becsületsértő kifejezésekkel illették Barsan Mihail csendőrt, aki csendre intette őket. Kánya György kivételével mindenkit tíz-tíznapos elzárással, ötszáz-ötszáz lei pénzbüntetéssel sújtotta a bíróság és három ezer lei erkölcsi kártérítést is megítélt. — Hainaiá Iacob lunca de josi negyvenéves gazda az udvarán hirtelen összeesett és meghalt. Ugyanezen a napon Bicaz-Ardealon is gyanús haláleset történt. Moldovan Áron 38 éves gazdálkodó esett össze munkaközben. Minden orvosi segítség hiábavaló volt, a jómódu gazda meghalt. Lascu ügyész, akinek gyanússá vált a sok hirtelen haláleset, utasította a csendőrséget, hatósági orvos közreműködésével folytasson le újabb vizsgálatot. — Előző híradásunkban jelentettük, hogy Soós Károly frumosaai községi jegyző erdei mulatság alkalmával, vadászfegyverével agyonlőtte Sái Ferenc cigány nagybőgőst. Antonescu vizsgálóbíró a vizsgálatot lefolytatta és az előzetes letartóztatásban lévő jegyzőt szabadságra helyezte. Az eljárás természetesen a tragikus ügyben tovább folyik. — Rokaly Domokos ciucmani lakos Szász János odaváló gazdának ellopta egy lovat. A törvényszék egyévi fogházra, kétezer lei pénzbírságra és három ezer lei kártérítésre ítélte. — Lakatos Károly mihaileni nagyothalló gazdánál foglalatást vezetett G. Olteanu ügyvéd. Az öreg székely káromkodászerű szitkokkal illette az ügyvédet. A bíróság tíznapos elzárással és ötszáz lei pénzbüntetéssel sújtotta. — A székelyek, ugylátszik, nem okólnak az erdei kihágásokért kirótt súlyos bírságokon. Egyetlen nap majdnem husz gazdát ítélték el.

* **Főfájás, idegesség, hypochondriás állapotok** gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha békülékedésünket reggelenként égygyomorra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

Hírek a Tiszamentéről. Sighet. Saját tud. Bodin Dumitru sighetii vállalkozó a napokban Becicoul-Marera utazott. Utközben ellopták 4500 leit tartalmazó pénztárcáját. A nyomozás megindult. — Suciú Gheorghe sighetii legényt Codrea Alex és Ion Mihai lapai legények súlyosan összevertek mert lapai leányok udvarolt. Suciú a sighetii kórházba szállították — Szabó József borsaj lakost, aki Stan Stefan erdőőrrel egy szerkélancot és egy ablakot lopott el, a sighetii bíróság 1 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. — Julius 22-ére tüzték ki a községi tanácsválasztást a maramuresmezei Costini, Ocna-Sugatag, Visoul de Sus és Borsa községekben. A maramuresmezei megyei tanácsválasztást július 25-én tartják meg. — Maramures megye a 12 milliós deficit fedezésére 800 ezer lei kölcsönt kapott a minisztériumtól, amiből a megyei tisztviselők és nyugdíjasai, hátralekös illetményeiket fizették ki. — Pop Valér kereskedelmi és iparügyi miniszter csak augusztus hó folyamán látogat el Maramuresbe.

Gyomorajdalmak
rossz emésztés
gyomorgéset
gyógyít
Bullrich-Só
PRÓBAZACSKO 10-LEI-100gr CSOMAG 28-LEI

SPORTHÍREK

MÉG MINDIG NINCS CSAPAT A SVÉDEK ELLEN. *Bucuresti. Saját tud. A svéd labdarugó válogatott, amely vasárnap a Principele Carol pályán a román válogatottal mérkőzik, tegnap délután a lengyel légiforgalmi társaság repülőgéppel Varsóból a banesai repülőtérre érkezett és a bucaresti Park-szállodában szállott meg. Langenus, a román-svéd mérkőzés bírója szombaton délután érkezett a román fővárosba. A román labdarugó szövetség válogatóbizottsága összeült, de véglegesen még nem állította össze a román válogatottat.*

Városközi kerékpárverseny. Vasárnap délelőtt az oradeai Crişana rendezésében Cluj-Oradea városközi kerékpárversenyt tartanak. Hír szerint Clujról 2 egyesület indít versenyzőt, míg az oradeai színeket a Kolping és Crisana jónévű kerékpározói képviselik. A versenyzők vasárnap reggel 5 órakor indulnak Clujról és körülbelül 11 órakor érkeznek Oradeára a Piata Uniriiin kihuzott célszalaghoz. A verseny iránt nagy az érdeklődés és sok oradeai kerékpározó elébe megy a versenyzőknek.

A MAGYAR KARDCSAPAT NYERTE A KATONATISZTI EURÓPA BAJNOKSÁGOT. Párizsból jelentik: A katonatiszti Európa Bajnokságok utolsó napján vívták a kardcsapal bajnokságot. A döntőben Magyarország 7:2 arányban nyert Lengyelország ellen. A magyar csapat győzelme újabb értékes sikere a magyar vívósportnak.

SPARTA—ADMIRA 2:2 (2:2). Prágából jelentik: Óriási érdeklődés előzte meg a Közép-európai Kupa első fordulójának revánsmérkőzését, amelyen 35 ezer néző volt jelen. Bécsben — mint ismeretes — 1:1 volt az eredmény. Prágában fogcsikorgató küzdelem után is döntetlenre végződött az összecsapás. Góllövők: Szenczky és Zeman, illetve Schatt és Vogl II. A harmadik, döntő mérkőzés június 29-én lesz Budapesten. (A Sparta az idén is megkezdte döntetlen szériáját.)

Szekecsatái üzenetek

F. A., Sft.-Gheorghe. Levelezőlapját megkaptuk, azonban kérésének csak abban az esetben tudunk eleget tenni, hogy ha már a díjat is eljuttatja hozzánk, mert a hirdetések díja mindig előre fizetendő. A hirdetés egyszeri közlési díja 36 Lei.

Tomcoviceanuné Szász Anna

București, június hó.

A Strada Basarabia-utcában, kórháztársa a miniszterelnökségtől, egy hetvenéves öregasszony él: Tomcoviceanuné Szász Anna. Tíz-azoni évvel ezelőtt még senki sem ismerte bucarești magyar körökben. De akkor, hogy özvegyesre jutott s gyermektelenül, egyedül maradt a világban, elkezdett templomba járni. És a magyar templomban rátalált magyar véreire, akikkel harminckétéves házassága alatt semmi kapcsolatot sem tartott fenn. És ámulva, boldogan kezdte új értelmét látni az életének. Megint folyékonyan megtanult anyanyelvén, amelyet szülei a kárpátokai csángó falvakból hoztak magukkal, de amelyet ő már felejteni kezdett. Egyháznak buzgó, áldozatos híve lett. Mintha pótolni akarta volna az évtizedeken át elmulasztottakat, könnyes, megható igyekezettel bogozta felfedezett fajttestvéreire a szeretet, az összetartás szálait. S hamar általánosan ismert, megbecsült tagja lett a bucarești magyar társadalomnak.

Négy évvel ezelőtt, mikor a bucarești magyar evangélikus egyház kivált a református keretektől és önálló életet kezdett élni, a fiatal egyháznak megindult páratlan áldozatkész-ségi munka s az új szervezkedés küzdelmei, nehézségei, szép és szomorú tanulságai valóságos szent hevületté fokozták özvegy Tomcoviceanuné Szász Anna asszonynak evangélikus felekezete iránt való ragaszkodását, vallásos buzgalomát és fajtjáért való tenniakarását. Hátralévő életének és takarékos életmóddal megőrzött anyai vagyonának nem látta már más célját és rendeltetését, mint felvirágoztatni ezt az egyházat, amelynek a hét csángó faluból București-be származott magyarok összetételése, gondozása és megtartása tekintében elhatározó jelentősége van.

Aki több mint hárommillió lejes vagyonát egyháznak adományozza

S nemrég végrendeletet készített, amellyel egész, több mint három millió lei értékű vagyonát egyháza hagyományozta.

Néhány héttel ezelőtt nagy ünnepség keretében nyújtotta át az örököslevélet az egyház vezetőségének. A rendkívüli áldozatkész híre átszállt a Kárpátokon is, végigfutott a Hétfalun, amelynek szakadásig munkás és zsugoriságig takarékos csángó népe egyébről sem beszélt heteken át, minthogy București-ben bizonyos Tomcoviceanuné Szász Anna nevű öregasszony többmillió lejes hagyatásával örök időkre biztosította a román főváros kis magyar egyházának létezését.

Azóta újabb fordulat állott be ebben az ügyben. Nincsenek ugyan Tomcoviceanuné Szász Anna asszonynak közeli rokonai, akik megtámadhatnák a végrendeletet, de hogy minden kedvezőtlen eshetőséget kizáróan bizonyos lehessen jámbor akaratának érvényesítésében, ajándékozási szerződéssel már életében átadja az egyháznak Str. Basarabia-utcai nagyértékű ingallanát, ahol az ő megtakarított pénzével és az egyház más áldozatkész tagjainak hozzájárulásával már meg is kezdtek egy kétemeletes ház építését.

Ennek a háznak a jövedelmei már önmagukban fedezni fogják az egyházfenntartás legszükségesebb kiadásait.

Tomcoviceanuné Szász Anna asszony alapítványa tehát messi jövőre kiható fontosságú magyar tett, ami a legáldozatosabb szívű magyarok névsorába iktalja az ő nevét.

Meglátogattuk otthonában, a Str. Basarabia-utcában.

A régi földszintes, kispolgári ház utcifelől részét már az új kis palota alapépítményei foglalják el. Keskeny pallón át malteres tekenők között jut az ember a telek hátsó részébe, ahol az idős özvegy asszony lakik. Ertelmes tekintetű, mozgékony, kedves öreg néni, aki magyaros szívélyességgel vezetett be millió emlékes lim-lommal szinte lakhatatlanul elárasztott lakásába. Már a ház előtt régi, haszontalan kövek, cserepek, ládikók halmozód-

nak s ahogy beljebb jut az ember, elámul a képek, iratok, régi újságok, bútordarabok, csecebecsék, kendők, vázák, terítők rakásba-hordott, rendszertelen össze-visszaságán, nem is szólva az ócska fazekak, tekenők és csuprok ijesztő tömegéről, amelyek a konyhában ejtik kétségbe a lelkek különöségeivel esetleg nem számoló látogatót.

„Mi már ilyen rományos ételekkel élünk...”

— Itt élek én, — mondta a többszörös milliomos Tomcoviceanuné Szász Anna, — az én régi holmim között. Tudom, hogy nincs semmi értékük, de én mégse tudnék megválni semmitől se, mert minden gombhoz, minden darab papirosához az életem egy darabkája fűződik.

Emlék itt minden s egészen bizonyos, hogy a tulajdonos szemében nincs is itt összevisszaság, hanem a tárgyaknak időrendi, vagy a szeretett személyek emlékéhez viszonyított sorba való csoportosítása, egymáshoz illesztése, amelyben ő kétségkívül nagyszerűen kiismeri magát.

Leültetett egy régimódi kanapéra s cujkát, brailai tűrőt, olajbogyót, szenensült olajos halat, hosszába szeletelt ugorkát, zöldhagymát és kőmönyes kenyeret helyezett az asztal kopott linóleumára.

— Mi már ilyen rományos ételekkel élünk, — kezdte az eleven, közvetlen beszédet. — Hiszen én bucarești születésű vagyok s harminckét évig főztem a román uram szájaize szerint.

— S mi volt a férje foglalkozása?

— Hivatalnok volt a letéti intézetben. Ott van a képe a falon. Annyira szeretett, hogy a magyar temetőbe temettette magát, mert így biztosabbra vette, hogy majdan megint egymás mellé kerülünk.

Barna román ember nagy szeméi néztek le reánk. Mellelte mély kivágású estélyi ruhában öntudatos fölartású, szép, fiatal hölgy...

— Ez pedig én voltam valamikor, — magyarázta az öregasszony. — Nem voltam én mindig ráncos arcú néni. Ezt a képet is azért csináltattam így, mert akkoriban, negyvenöt évvel ezelőtt, mindenki szépnak találta a nyakamat...

Pillanatig elméláztam az idő kérlelhetet-

Jobb helyre nem hagyhatom a vagyonomat...

Tomcoviceanuné Szász Anna láthatólag igyekezett kihangsúlyozni, hogy a vagyon, amely fölött ő most egy magyar egyház javára rendelkezett, édesapja Szász Andor András Mihály munkájának és takarékoságának az eredménye.

— Az uramnak is volt ugyan egy kis vagyon, — tette hozzá, — de az elűzött egy testvérének a könnyelműsége miatt.

— És hogy érlelődött meg a néni az elhatározás, hogy vagyonát egyháza hagyja?

Boldog átszellemültség sugározta be az arcát.

— Nincsenek se gyermekeim, se közeli rokonaim. Apám-anyám szülőföldjéért teljesen elszakadtam; nem is voltam ott soha életemben, csak egyszer, az urammal, még a háború előtt, átutazóban. Akkor messziről, a vonatból mutattam az uramnak: „Nézd azokat a szép falvakat ott a hegyek alatt; azokból származom...” Most aztán nincs senkim, csak akit az egyház életében testvéreimnek ismerem meg... És láttam, milyen nehéz viszonyok között van ez az egyház. Mikor megalakult, nem volt semmije, egy széke, egy asztala se. És arra gondoltam: jobb helyre nem hagyhatom a vagyonomat. Legyen az evangélikus magyar egyháznak Románia fővárosában központi fekvésű ingatlana, amelyre házat és templomot építhet. Igen. Azt akarom, hogy ezen a helyen, ahol most vagyunk, álljon a templom. És kétszáz év múlva is ezen a helyen tartanak istentiszteletet az evangélikus

A fényképezés nem kerül pénzébe, ha

Gevaert
EXPRESS SUPERCHROM
vagy PANCHROMOSA
(28° Scheiner)
filmet vásárol, amelyek dobozában jutalomutalványt talál.
Kérjen prospektust a fényképezési szaküzletektől, vagy a

C. STROIA & W. PETRI
cégtől, București, Str. Lipsceani 19

len múltján, aztán a család București-be származása iránt érdeklődtem.

— Az apám, — kezdte mesélni, — Szász Andor András Mihály 1860 körül telepedett át București-be. Tudom az elbeszélésekből, hogy hatéves volt a magyar szabadságharc idején. Emlegette, hogy egy kozák fel akarta nyársalni a lándzsájára, de egy másik kozák megszánta a gyereket és leütötte a társa fegyverét. Az anyám apja résztvett a szabadságharcban. Sebesülten került a fogarasi kórházba s mikor az anyám ott a halálos ágyán meglátogatta őt, karján a másfélésztendő anyámmal, egy orosz korbács végigvágott az anyám arcán, aminek a nyomát egész életében látni lehetett... A szabadságharcnak ezekkel az emlékeivel vándoroltak át a szüleim a Kárpátokon... Régi dolog, hogy a székely s a csángó nem bojárnak jön București-be. Dolgoztak is eleget mind a ketten. Az apám először csak szekeres s aztán fiákeres lett. Ez volt itt a csángók leggyakoribb foglalkozása akkoriban. Sok pénzt keresett; négylovas kocsin vitte a bojárokat birtokaikra s minden úttárol egy kis zacskó pénzzel jött haza... Itt ezen a telken, ahol most lakom, voltak az istállói. Persze, akkoriban a külváros legszélső házai állottak itt. Nem messze tőlünk tejesek laktak s esős időben akkora sár volt, ebben az utcában, hogy az apám ezektől a tejesektől kért bivalyokat kölcsön, hogy fiákerét a mai Calea Victoriei-ig el tudja vonsolni... Mondom, gazdag ember volt az apám; nemcsak ezt a telket vette meg, amire később új házat építtetett, hanem földeket, malmokat is vásárolt; Mihai Bogatunak nevezték az embereket; de vagyonának jórészt elvesztette, mert két malmát is elvitte az árvíz... Hál' Istennek, ez a házastelek s még egy ház reám maradt azért. S hogy a város fejlődött, annyira emelkedett az értéke, hogy nemrég ezért a házért itt a Str. Basarabiában három milliót ígértek.

magyar emberek București-ben.

Hangját meghatottság remegtette meg.

— Az volt a szép ünnepély, mikor átadtam a végrendeletet. Mindenki sírt. Már-ványlapba vésett emléksorokat nyújtottak át nekem, amelyek majd felkerülnek a templom falára... És olyan tisztelet, olyan szeretet vesz körül, hogy boldoggá teszi hátralévő napjaimat.

Tomcoviceanuné asszonynak minden gondja most az épülő kétemeletes ház, amely már nem is az övé, de amelynek hasznélvezetében élete végéig megmarad. S mikor tető alá kerül a ház, akkor majd felszedelőzködik a bucarești evangélikus egyházközség vezetőivel s meglátogatja szüleinek ősi földjét a Hétfalut, amelynek megismerésére egyre ellenállhatatlannabb erővel éled benne a vágyakozás.

Tudom, valóságos diadalmenetben fogják végigvinni a csángó falvakon az övéhez nagy áldozathozás bizonyosságával megtért Szász Annát.

JÁVOR BÉLA.

Kedvezményes I. osztályú fürdőjegyek az Episcopesti fürdőbe, kiadóhivatalunkban kaphatók

Didergés a Wörthi-tónál

V. cikk.

— Utijegyzetek —

Klagenfurt, június hó.

Utazom tovább. Nem bírom egy helyen két napnál tovább. Hideg van. Fázom. Friesachban 9 fokot mértek ma reggel. „Nyaraláshoz” bizony ez édes-kevés. A hegyekben havazott is.

Vonaton ülök. Ajtót, ablakot bezárok. Kint esik az eső. Sűrű, állandó egyhangúsággal, mintha sohase akarna végeszakadni. Az ablakon versenyt futnak a kövér esőcseppek. Jobb híján azzal szórakozom, hogy ezt a bolondos versenyt futást nézem. Már közeledek Klagenfurthoz. Tőle egy ugrás a Wörthi-tó. Mi lesz velem, ha ott is ilyen hideg lesz. Meg fogok jagyni.

Klagenfurt előtt sok a búza- és rozsvetés. Még tiszta zöld minden. Nálunk már arattak, amikor eljöttem. A fű is üdeződik meg errefele. Ami le van vágva, az karóra kötve száradna, ha meleg idő volna. Így el fog az egész rohadni.

Nincs kedvem gyönyörködni a táj szépségeiben. Fázó ember nem tud igazán gyönyörködni. Meg aztán látni se lehet sokat. A távolabbi hegyeket eltakarják az esőfelhők. A legszebb régi vár pedig itt van. Nyolcszázévesnek mondják. Karinthiai hercegek sásfészeke volt. Még most is egészen ép. Laknak is benne. A völgy mélyéből kiugró, egyedül álló, körülbelül 100 m. magas kupalaku hegy csúcsán tündöklék a vár. Fel se tudom fogni, hogy tudták felhordani ilyen meredek úton, olyan magasra azt a teméntelen követ...

Fehér szalmakalapom általános feltűnést kelt mindenütt. Nem tudják, hogy messziről jött ember vagyok, aki mikor elindult hazulról, majd meg fult a melegtől, míg most itt, minden tagjában reszketve sétálgat a klagenfurti pályaudvaron. De azért szalmakalapot hord. Különös pechem még az, hogy 20 év óta nem hordok szalmakalapot. Pont most kellett felvennem. Erre a „léli” tírúra. Gondos és figyelmes feleségem tukmálta rám azzal, hogy

ha már olyan előkelő fürdőhelyre megyek, mint Velden, illő legalább, hogy fehér szalmakalapot hordjak.

Igy vagyok vadonatúj fürdőruhámmal is. Mintha a régi nem lett volna elég jó arra, hogy a kofferem fenekén gyűrődjék.

Hirtelen egy gondolatom támad. Mégis csak jó volna ez a fürdő-ruhát magamra venni. Ha már fürödni nem fogok benne, — legalább melegszen. Aztán majd, ha hazatérek, hogy természetes rendeltetésének is eleget tegyek, alaposan megfürdök benne, — a fürdőkád b a n.

A KÖMÜVES KEZE

Élete álmát habarcsba keverte,
Faluja határán messzebb már nem ér.
Nóta szakadoz vénülő ajkáról,
Kézét lilára marja ki a szél.
Hét gyerekének rak követ kövekre,
Népének, földjének épít falakat.
Rossz télen szólna: „A keserves bánat...”
De káromló szava torkára akad.
Egy félliter karcos szombat este
Felejteti vele a hét gondjait,
S felejtí, hogy kastélyt, kőházat épített
S kilenced magával odubán lakik.
És énekel. És álmodik tavaszról:
Munka. Dél. Asszony hozza a levest.
S lugmarta ujjal jó-bölcs áhitattal
Mellén rajzolódik a déli kereszt.
S míg kanalaznak, vendég ül közéjük
S megáldja azt, némán, mit adott,
És megszenteli az ember hajlékát
A munka köveit, habzó habarcsot,
Melyben verejték, vér, hit és erő,
Holnapot építő ujjá érlelő,
A mindig újra kezdő Kéz a keverő.
És áll a köműves a házak fölött
És nő és egyre nő, keze már égig ér,
Faluja határán tul sose jutott,
De Istentől felé csillog már a Bér.

SZONDY MARGIT.

Női fifika

Irla: Kinizsi Andor

Szép Jucinak nemesak a neve volt szép, hanem ő maga is...

Régimódi írók, akiknek sok fölös idejük és papírjuk akadt, most bizonyára megragadnák az alkalmat, hogy aprólékosan jellemezzék hősnőjük bájos arcát, sudár termetét, éjfékete hajfűrtjeit, csengő hangját és mélykék szemét, én azonban nem tehetem. A mai világban ugyanis nincsenek már fűrtök és könnyen megtörténhetik, hogy holnapra ezüstszőkévé változik át a jelenleg bronzvörös haj színe s esetleg félmolett lesz a karcu termet. Még nem olvastam a reggeli lapokat, így nem tudom, hogy mára milyen divat van előírányozva! Tehát mindössze annyit mondok, hogy Juci után alaposan bomlottak az ifjú gavallérok.

Ebben a megállapításban minden benne van. Csak Kormos Tibor nem.

Tibor nem bomlott. Megrögzött aglegény volt és nem akart megnősülni. Tibor a történet elején még nem is ismerte Jucit s hogy ez a találkozás egyáltalán megtörténhetett, azt egyedül a nő ügyességnek és összetartásnak köszönheti. Annak az asszonyi praktikának, amely hegyeket és sziveket képes megmozdítani, ha a helyzet úgy kívánja...

— Karcsi, vagy senki más!... — sóhajtott egyik délutáni sétája alkalmával Szép Juci a barátjának, aki minden titkának letéteményese volt. A barátja megértően hallgatott.

— Férjhez kellene adni ezt a lányt! — mondta ugyanekkor a családi nagytanácsnak az öreg Szép, de ő is rögtön elhallgatott, mert beléje fojtották a szót.

— Csak te hallgass! Minek avatkozol olyan ügyekbe, amikhez nem értesz. Ez női munka, tehát bízd csak ránk nyugodtan!

— No, no, elvégre a leányom boldogságáról van szó! Ez a Karcsi gyerek tetszik nekem, csi-

nos fiú és azt hiszem, hogy Juci sem idegenkedik tőle... — rebegte újból a papa, tovább azonban újból nem jutott.

— A Karcsi nem számít. Gyerek, — intette le Amálka néni, aki a család esze, legfőbb vezére volt és vagyonos özvegy léteire döntő szóval rendelkezett minden fontosabb kérdésben. — A Karcsi nem párti Jucinak!

— Dehát akkor kihez akarjátok hozzáadni azt a leányt?

— Kormos Tiborhoz. Nyugodj bele, mi már azt alaposan megbeszéltük, — felelte a mama. — Ügyvédi irodája remekül megy, nyolcszáz-ezer pengő is megkeres havonta, harminchét éves, komoly, rendes ember. Eppen Jucihoz illik.

Szép ur nagyot sóhajtott:

— Hát ebben az esetben... utólag... én is belegyezem. Nagyon örülnék azonban, ha még az esküvő előtt bemutatnátok nekem is jövődöbeli vejemet; mert idáig nem volt szerencsém hozzá. Azt sem tudom, hogy ki fia-borja!

— Ne légy ideges, még Juci sem tudja, — szólt fölényesen Amálka néni és mosolygott. — De az eljegyzés előtt meg fogjátok ismerni őt mind a ketten!

Itt most gyorsan el kell árulnom, hogy ebben a pillanatban még Amálka néni sem ismerte személyesen Kormos Tibor ügyvéd urat. Csupán kiterjedt ismeretségi köre beszélt neki róla. Mindez azonban nem akadályozta meg a jó néni, hogy messzemenő terveket fűzzön az érdekelte férfiú személyéhez. A részletes hadicsel már alaposan ki volt dolgozva, egy kis manőverezés kellett csak hozzá, hogy a békekötés, akármondani: a házasságkötés létre jöjjön. A hadművelet sorsa ugyanis a hölgyek kezében nem lehetett kétséges!

A mozgósítási parancsot másnap délelőtt adta ki Amálka néni, amikor telefonon felhívta Kormos Tibort.

— Végre rendelkezni szeretnék vagyonomról — fuvolázta neki, erősen megnyomva a „vagyonom” szót — és önt ajánlották nekem, kedves ügyvéd ur, mint aki kitűnően ért az efféle dol-

* A létért való küzdelemben hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggelenként éhgyomorrra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét. Az orvosok ajánlják.

A cipőm szintén nyárias. Szellős, mert árszesen és divatosan kilyuggatott a bőre. Most azonban ezeken a lyukakon keresztül nemcsak a hűs hegyi levegő hatol be fázós lábamig, hanem az eső is becsurog rajtuk. A fürdőből tehát, legalább a lábam, alaposan kiveszi a maga részét. Még jó, hogy aszpirint is hoztam magammal. Ezzel ellensúlyozom a holtbiztos meghűlést.

Gyönyörű flanel és vászon felsőruhámra már nem is merek gondolni. Ott fekszenek árván a kofferem fenekén s bizonyára nagyon csodálkoznak azon, hogy miért utaztatom őket ilyen messzire. Minden este sorra megnézem mindegyiket s megígérem nekik, hogy máhejt egy kicsit is kiderül az idő, használatba veszem őket. Ha másutt nem, hát otthon.

De azért nincs semmi baj. Minden szállodás azzal vigasztal, hogy holnapra kiderül. Szívesen hiszek nekik. Kétségbeesett ember még a szalmazsálba is kapaszkodik. Igaz, hogy ezt már öt napja hallom és a jó idő még mindig nem akar rámköszönteni. Talán majd, ha hazamegyek, — kiderül itt is az ég. Otthon bizonyára így lesz. És én megint szídhatom a 35 fokos meleget, meg a port, meg a szárazságot, amiket majd túrnöm kell, míg most itt, ahol vagyok, aranyat adnék mindegyikért.

„Ember tervez, — Isten végez”, — mondja a jó közmondás. Belenyugszom. Bizonyára célja volt vele a jó Istennek, hogy ilyen időjárással áldotta meg rövid külföldi kirándulásomat. Talán azt akarta, hogy a szobámba zárkózva, félig szórakozásból, félig unalomból megírjam ezeket az apró benyomásokat s figyelmeztessem atyámfiat, hogy a nyaraláshoz nem feltétlenül szükséges a fürdő-ruha, szalmakalap, nyári öltözet; — ellenben ne felejtessenek el plédet, szettet, téli alsóruhát, bundát, esetleg sítalpakat vinni magukkal, ha osztrák fürdőhelyekre mennek „üdülni”.

DR. LÉBER JÁNOS.

gokhoz. Nagyon örülnék, ha délután „házamban” felkeresne.

Kormos Tibor a kitűzött időpontban meg is jelent.

— Juci hálát adhat majd nekem, mert nagyon csinos és kellemes ur lesz a férje — gondolta magában az első pillanatok után Amálka tánti, hangosan azonban a következőket mondta:

— Ne haragudjék, hogy ide fárasztottam, de szeretnék intézkedni a hagyatékomról. A „jogtanácsosomat” nem akarom belevonni a dologba, mert van egy kényes pontja az ügynek, amelyet el óhajtok titkolni. Az unokahugomat ugyanis ki fogom tagadni az örökségből!

— Kérem, ez teljesen a nagyságos asszonytól függ, — felelte Kormos.

— Sajnos, kénytelen vagyok erre a kellemetlen intézkedésre, — szólt szomorúan Amálka néni, — mert igen sok kifogás merült fel a hugom ellen.

— Hm, hm... — ráncolta össze homlokát az ügyvéd.

— Igen. Kedves, csinos lányka a kis Juci — magyarázta a néni, — de van egy óriási hibája: nem akar modern lenni. Egy évig tartott, amíg rá lehetett beszélni, hogy a haját levágassa, nem ruzsozza a száját, a divatos táncokat utálja. Képzelve, kivágott ruhát nem hord, az udvarlót sorra elriasztja magától prüd, mult századbeli viselkedésével.

— Bocsánat, ez csak nem baj? — csodálkozott Kormos Tibor. — Hiszen ma éppen az a hibája a lányoknak, hogy túlságosan modernnekönnyedek és túlzott igényeik vannak. Az ilyen lány, mint a nagyságos asszony huga, valóságos kincs a mai világban. És ezért...?

— Igen, ezért nem tetszik nekem Juci. Legyen olyan, mint a többiek, amilyen a divat, az általános felfogás. Ő azonban nem hajlik a szép szóra, rábeszélésre, tehát én is könyörtelen leszek vele szemben!

Az ügyvéd véde az ismeretlen lányt, Amálka néni szidta, így eltelt egy félóra, amelynek a végén abban állapodtak meg, hogy az irodában fogják megbeszélni a teendőket. A fiatal ügyvéd

SICULUS:

TEMPI PASSATI

— NAPLÓRÉSZLETEK —

Hatodfél éves koromban, 1884 nyarán végzetes csapás zúdult családunkra. Apám akkor vállalkozó volt a tibáni útépitésnél. Nem volt jó üzlet, napról-napra ingatta a befektetett tőkét, anyámnak a vagyonát.

A csapást közvetlenül még sem ez, hanem egy veszett kutya okozta. Ez megmaria két lovunkat s hogy nagyobb baj ne legyen belőle, az összes állatainkat „megurusolta” a széles-széltében híres szentkirályi „judós állaturusos”.

A „paponya-gyökér”-ből (helleborus niger) s egyéb kuruzslószerekből kotyvasztott orvosság kioltott udvarunkon minden állati életet. A vakmerő tudatlanságnak valóságos hekatombái feküdtek szanaszét, mintha valami megvadult pogány pap garázdálkodott volna berte a szép életekbe egy haragvó isten kedvéért. Ez a pap székelly harisnyát viselt.

Anyám kétségbeesve sirt a pusztulás fölött. Nem tudtam akkor belátni a nagy istenverést, csak később, amikor bevonultak tudatomba Karthágó romjai és Marius.

Öszire semmink sem maradt, ott hagytuk a falut és sodródtunk tovább az élet országútján. Az életgyeplők elszakadtak, vitt az ár határozott cél nélkül a mindennapi kenyérért, akárcsak a mostani felleglátó ifjúságot.

Tíz év múlva egy ingoványos parthoz vörödtünk, egy félrefalu kocsmájában. Akármilyen, de meggyes part volt, amibe bele tudtunk kapaszkodni.

Elhagyatott, történelmi időkét élt udvarházban laktunk. A híres Petki-családé volt valamikor. Itt néha felébredt a kódós, tudatalatti múlt. A bontakozó atavizmus csirájában sokszor megjelent nagyapám: O. Daniel de Kibéd, kezében kettőtört fringijával.

Az nem bántott soha, hogy mi utódok elaprósodtunk, hogy akárcsak a másik, a zsidó kocsmáros, pálinkát mérünk a parasztoznak.

mindenesetre fejesóválva távozott:

— Biztosan csunya, vagy öreg lehet ez a különös lány, akit pont azért korholnak, amiért örülni kellene a családjának! Furcsa eset!

Ugyanakkor Amálka néni már telefonálta is a jó hirt:

— Drágám, a fiú remek, elegáns, komoly és bevette a dumát! Most Jucit is sietve készítsétek elő a megbeszélésünk szerint.

A mama boldogan tette le a kagylót és ettől kezdve Jucinak volt mit hallgatnia Amálka tánti kellemetlen ügyvédjéről, aki ostoba okvetlenkedésével, különös ötleteivel rengeteg bajt okoz a néninek.

— Csunya, utálatos vénember lehet, — panaszkodott a mama, — nem csodálom, hogy nőlen maradt. Az ilyen komisz, kiállhatatlan férfi mellett egy pillanatig sem bírni ki egyetlen nő sem! Agglegény, persze! Igazán nincs mit hencsegni azzal, hogy nőgyűlölő!

Jucit tulságosan nem érdekelte a mama kifakadása, de ez a szó, hogy „nőgyűlölő”, megütötte a fülét. Kezdett kíváncsi lenni arra a külön emberre, akit egyesült erővel utált családjának minden nőtagja. Mert Juci valóban olyan kedves, régi felfogású leány volt, amilyennek Amálka tánti az ügyvédnek lefestette, azonban ez nem az ő érdeme volt, hanem a mamájáé és nénikéjé. Ezt azonban a tánti Kormos Tibor urnak — elfelejtette megmondani...

A legközelebbi alkalommal már az ügyvédi irodájában tartott Amálka néni „terepszemlét”. Kesergő szívvel, ám azért leltári pontossággal felsorolta a fiatalember előtt, hogy mennyi mindent kaphatna tőle az a hálátlan Szép Juci, ha más belátásra lehetne bírni.

— De nem megy, sehogysem megy! — mondotta nagybuzán. — Konok és elvetemült leány, tőlem sem érdemel kiméletet.

Kormos Tibor hiába vette elő ékesszólását, a néni hajthatatlan maradt. Nem és nem, hadd bűnhődjön a szófogadatlan teremtés

Csak haszon és megélhetés legyen belőle. Nekünk görcsösen bele kellett kapaszkodnunk az életbe ott, ahol voltunk, mint a tiszafának a kietlen kősziklába.

Akkor már sportokkal edzett, kemény legény voltam s a nagy szünidőben mohón kapcsolódtam bele a kereső munkába. Szerettem volna a haszonért, még a kősziklát is megcsarvanni. E célból hoztunk egy izben Brasonból nagy szekér bolti holmit. A rokasztó terhet alig bírta Luci lovunk, azért végig gyalog jöttem a szekér mellett. Anyám szóltanul sajnálkozott rajtam s csöndesen imádkozott a friss szénauülésen.

A szép Homoród völgyein éppen arattak. A tikkasztó hőség miatt hangtalan volt a mező, csak a sarlók sercegetek élesen.

Egyszerre csak lenge szél lebbent el lassan, szelíden letépdese a már is szakadozó pipacszirmokat. Mind gyorsabban áradott a levegő, miglen átmenet nélkül egyszerre savószín öntötte el a horizontot. Távolról tompán morgott az ég alja s percek alatt fejünk fölött dübörgött a vihar.

Mindenki menedéket keresett. Részünkre a nagy mezőn nem volt fészék, sem kunyhó. Nincs menekvés. Anyám félelmében sirt, a ló reszketett. A zuhogó esőtől elsötétült a táj, a szél tépdeste az ernyős szekér gyékényét, a vilám hol itt, hol ott mindegyre kigyűll, mint este a csillagok.

Magam a számalmasan elgyávult ló zabláját tartottam lehuny szemekkel, hogy ne bántsa fényét az élesen rám zuhogó víz.

A vihar ahogy jött, olyan gyorsan távozott. Már csak cseppek hulltak s csak a messzi távolból morgott vissza az időharag, mint az udvarból kiverő kutya.

Egy óra múlva a nap is kisütött, hogy megszárltsa a rám tapadó ruhát. Anyám ag-

— Hát akkor leszek bátor elkészíteni az iratokat és három nap múlva felviszem a nagyságos asszonyhoz, — mondta Kormos Tibor a bucsuzáskor. — Nagyon sajnálom ugyan kedves hűgát, az ügybe azonban nem lehet beleszólásom.

— Ugy lesz, ahogy mondtam! — pattogott Amálka néni.

Már most aztán előre megbeszélték-e, avagy csakugyan véletlen volt, én nem akarom a hölgyek ügyeit firtatni, annyi biztos, hogy Kormos Tibor meglepetten állt meg a néni előszobájában a tömött fogasok előtt, amikor három nap múlva felment.

— Vendégek vannak a nagyságos asszonynál — világosította fel a szobalány, — méltóztassék a kis szalonba befáradni.

— Jaj, drága doktor ur, — rohant be hozzá Amálka néni, — úgy-e nem haragszik, ha most nem tárgyalnánk ilyen komoly dolgokról, de éppen vendégeim jöttek. Majd máskor. Nagyon örülnék azonban, ha egy teával megkínálhatnám. Nem, ezt nem szabad visszautasítania!

Azzal már ragadta is magával a fiatal ügyvédet és vitte a gondosan összeválogatott társaságba, ahol természetesen Juci is jelen volt. Erre az alkalomra különösen kicsinosítva.

— Szóval ez az? — kérdezte magában Kormos, amikor bemutatták neki.

— Hát ez az? — kérdezte Juci is és félóra alatt kölcsönösen megállapították egymásról titokban, hogy mindketten kellemesen családtagok. Juci elbűvölte Kormost és viszont.

Majdnem elfelejtettem megírni, hogy régi barátja és ismerőse vagyok a Szép-családnak. Az utóbbi időben azonban nem igen jártam hozzájuk. Sok dolgom volt. Így heppiend nélkül irtam volna meg ezt a történetet, de ma váratlanul értesítést kaptam, nyitott, vastag borítékban: „Kormos Tibor és Szép Juliánna jegyesek”. Tömör, egyszerű mondat, de azért jó poén. És az egész történetben, úgy-e Amálka néni, mégis ez a legfontosabb!

A legmegbízhatóbb BOSCH alkatrész minden jármű részére. Minden szaküzletben kapható.

LEONIDA bucurești és vidéki fiókjál.

gódva leste az arcomat, kereste rajta a megviselő viharnyomokat. Megnyugodott, mert szememből az ifjúság mindent lebíró ereje ragyogott.

— Azért volt ekkora zuhatag, — mondtam mosolyogva, — hogy le tudja mosni rólam az út porát. — Titokban azonban aggódtam, mert vérszesen meredt ránk a mélyen jelzőzött, félig mezei út.

Még csak tíz kilométer s otthon leszünk.

— Gyil, Lucil! — biztattam az elgyötört párat és mentünk a lónak utolsó erőmaradékával. Már csak három, már csak két kilométer. Teremtöm, minő messzi állomások, akárcsak Berlin, Bécs, Budapest.

Az utolsó szakaszon a ló kiadta minden erejét, a felzött talaj lefogta a szekeret.

— Keservét a világnak, mi lesz most? — fogott el az indulat, de a baj abban a nyomban taládkonyá tett. A lőschöz akasztott vastag kötéllal a ló mellé fogtam magam.

— Gyil

Most már ketten voltunk. Anyám minden akaratomat megadással türté és csendes befelé sírással a Rózsafüzért mormolta.

Minden tíz lépésre megszukszantunk, aztán újból nekikapaszzkodtunk. Csak a vállamon égett a bőr, mintha perzselték volna, de a kötél alá tett, pocsekká ázott kalap, azt is enyhítette. Még egy kaptató, csak száz lépés az egész s előnkbe tóru a falu.

— Neki, Lucil

A kötél feszült a hátamon, néha pattogott, mint a húr. Talán így gördült a piramisokhoz a rengeteg kő a rabszolgák vállain.

— Tovább, Lucil! — kiáltottam, de már túl az öntudatomon.

— Hajrá! Leszünk mi még szabadok. A kenyér rabjainak ezüst talon hozzák majd a szép, fehér kenyeret. És nemes O. Daniel de Kibéd, aranykupából issza a piros bort. Némég, Lucil! Otthon vár a friss széna, a nagyhúsú, széke zab!

— „Es áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus, aki érettünk vért izzadott.”

Mintha valahonnan messziről biborszinű partok látszanának és győzelmi himnusz zümögve elpattanni készülő hurokon.

A szekérzökkenésre nyomban kitisztult szemem anyámra pillantott. Még a száján reszketett: „ki érettünk vért izzadott.” Ez e négy szó letörülte az öntudatra ráborult homályt.

— Haj! Itt van a szép falu, a Hosszútöris. Látszik a kúria, a ledölt torony, a kettőtört fringia...

Másnap reggel Ilona nővérem vizes borogatást rakott a fejemre. Csak néhány napig tartott, aztán a vállamon a seb is begyógyult.

Mintha semmi sem történt volna.

De mégsem egészen. Az akkori sebek 43 év után is néha megsajdulnak...

*

A szubtilis értékeket kellőleg sohasem lehet megfizetni. Egyszer próbálta volt az egyszerű király, amikor az ajándékba vitt kiváló répdéért, a mögötte fekvő szívósság miatt, sok arannyal fizetett a szegény embernek. Egy másik ember e jutalmon felbuzdulva, egész szekér répát szállított a királynak, aki a szegény ember répájával jutalmazta meg a kapzsit. De mennyire zavarba jön a király, ha véletlen ez is szubtilis értéket rejtett volna a szekér répába?

Amióta az eszemet tudom, a tanítók munkája sohasem volt kellőleg megfizetve. És ha e munkák világbaható értékeit tekintjük, nem is lehet soha megfizetni. Ilyen munka még a papé s a hasonló foglalkozásúaké, amelyből az égrekiáltó erények nőnek. (Miért ne lehetnének ilyenek, ha vannak égbekiáltó bűnök?)

Azért a méltó jutalom csak Istentől remélhető. S csodálatos, hogy még a hitetlen állam is Istenre bizza e foglalkozásúak megélhetését s ömaga legtöbbször csak répával szeret fizetni.

Az azonban mégis hallatlan, ahogy száz év előtt javadalmazták a tanítót. Az én hitközségemben 50 rénus forint járt a parajdi sóhivataltól, kalangya búzában s egyebekben 38 f. és 14 vékdíj szántó jövedelme. Akárhogy forgatom, ebből nem jön ki több évente 108 r. forintnál.

Mekkora hite kellett legyen annak a tanítónak a jutalmazó Istenhez? De éltek, mint az égi madarak; ruházkodtak, mint a mezei liliumok és sok kiváló gyermeket is adtak abból a fizetésből a felsőbb hatalmakkal.

Még az én gyermekkoromban is az Isten pénztárából utalták a jövedelem nagyobb felét. Nem tudom, ebből csináltatta-e Bálint István zetelaki tanító a mindig jó magyar nadrágot és a mindig ragyogó magyar csizmát, de biztosan ez gyűjtötte ki szemét irántunk ragyogó szerezetre.

Járatos volt a házunkhoz és már négyéves koromban sokat foglalkozott velem. Valamit látott bennem, mert fogadást ajánlott apámnak, hogy megtanítsa az írásra és olvasásra. Nem tudom, hogy miképp hajította végre vakmerő vállalkozását, csak arra emlékszem homályosan, hogy még nem voltam öt éves, amikor egy meghívott nagyobb társaság előtt, sikerrel kiállítottam a vizsgát. Apám büszkén fizette meg a busás áldomást s a tetejébe még egy tejs kecskét ajándékozott két ollóval a türelmes mesternek.

Mikor az anyagi letörés után nehéz szívvel búcsút mondtam a tanítónak, szeme belekönyözött. Lelkembe törött az utolsó mondata:

— Fiam, légy ember!

Nem értettem, tőlem azt is mondhatta

volna: légy betörő, de belém ragadtak a szavak, mint fehér papírba a láthatatlan írás, amit leggyi úton bármikor elő lehet hívni.

Azután eltelt 25 esztendő. A hosszú idő nem mosta el a kis gyermekkori emlékeket, sőt egész rajjal tértek vissza egyik, életindulásom helyén tartott tanítói gyűlésen. Ugyanazon tanterem, a régi padok, asztal és fali képek megkopottan, de ismerősen néztek rám. Az idősebb tanító Mosonyi már meghalt, de mintha itt lebegne becsületes, jámbor lelke.

A munka megkezdődött.

Az iskolapadokban a gyakorlati tanításra váró harisnyás, tiszta székely gyermekek áhítattal figyelték a sok idegen tanító urat. Magam izgatottan kutattam, a csoportban bizonyára valahol elvegyült Bálint István tanítóm után. Egyszerre csak a tömeg háta mögül előlépett. Lassan, nyugodtan, inkább roskadozva az első padhoz ment a kiszikkadt vén ember. Most is vadgalambszínű magyar nadrág lötyögött vékony lábszárain, mint hajdanán.

Imádság után két gyermek megfordította az iskolai táblalapot, melyen egy előre szépen megrajzolt kecske körvonalai fehérlettek.

És a vén tanító magyarázott a kecske alkataráról, tulajdonságairól és hasznosságáról.

Hangja zörgött, mint szélfúvásra a lehullni készülő sárgult falevél. Szeme ragyogott, mint az éjszakában világító bogár. Minden mozdulata figyelmező erejű, mint orkeszter előtt a karnagyi pálca.

A gyermekek beletapadtak a vén ember lelkébe, mint kecskeollók az anyaemlőbe, ahonnan szívták a székely erekbe szökő élető erőt.

Drámaként vágott belém a múlt, felelevenedett az első vizsga, a „páponya gyökér“, a sok küzdés, a seb a vállamon és egy mondat: „Fiam, légy ember!“

A közös ebéden a vén tanító poharköszöntőt mondott a múltra. Hangja zokogott mikor ezeket mondotta:

— A k...-i plébános urat négyéves korában megtanítottam a betűvetésre egy kecskéért. Ez a kecske s utódai voltak a családom teje, szemefénye, játéka, kifogyhatatlan jókéje. Ezen a kecskén neveltem fel a gyermekeimet. Háls szívvel köszönöm édesapjának most is a kecskét.

Síri csend volt a teremben, még csak sutogás sem hallzott. E csöndben a vén tanítóhoz léptem. Megfogtam az öreg, ráncos kezét és remegő szívvel leheltem rá a hű csókját...

SZÍNHÁZ

A cluji Thália magyar színház évadzáró ciklusa

Julius 3-án, szombaton kezdi meg a Regina Mária színházban évadzáró nyári játékciklusát a cluji Thalia színház kitünő együttese. Mingyárt az első napon bemutatja a társulat Eisemann Mihály és Szilágyi László grandiózus operettrevüjét, a *Meseáruházat*, amely kétségkívül ebben a műfajban eddig verhetetlenül áll. Olyan előadásban hozza színre a Meseáruházat a Thalia társulata, aminőre az oradeai színházban alig volt példa. Oldalakat kellene leírni ahhoz, hogy mindazt, amit a Meseáruház magában rejt, leírassuk. A Meseáruház minden tekintetben annyira fölülte áll minden hasonló revüoperettnek, hogy szinte alig lehet jelzőket találni értékei meghatározására.

Horribilis összegbe került a darab kiállítása, viszont ez egyenes arányban áll a darab értékével, szépségével, eleganciájával. A teljesen új díszletek, amelyek speciálisan forgószínpadra készültek s így tökéletesek, a rengeteg világítási trükk és rendezői ötlet, jelentősen járultak ahhoz, hogy a Meseáruház úgy

Clujon, mint Brasovban sorozatos előadásokban került színre s minden egyes előadást zsúfolt nézőtér tapsolt, kacagolt és csodált végig.

Külön értéke az előadásnak, hogy először lép benne az oradeai közönség elé *Solymosán Magda*, a színház kitünő, fiatal primadonnája, akit tudvalevőleg a múlt ciklusban, súlyos betegsége miatt nélkülözni volt kénytelen a színház. Egyik legjobb szerepe *Solymosán Magdának* ez s ebben a szerepében egészen új oldalról mutatkozik be az oradeai közönségnek. Még egy igen vonzó érdekessége az előadásnak, hogy a *Szivek szimfóniája* kép zenéjét *Gróf Miklós*, a színház kitünő helyettes igazgatófőrendezőjének, *Gróf Lászlónak* a fia szerezte, aki ebben a képben a zenekart is személyesen vezényli.

A délutáni előadások műsorán a múlt ciklus nagysikerrel bemutatott ujdonságai szerepelnek olcsó helyárrakkal.

Jegyek elővételben keddtől válthatók 11-től 4-ig és 4-6-ig.

A Thalia színház vendéjátékának heti műsora:

Julius 3. Szombat délután 5 órakor: **Özönvíz előtt.** (Nagy István hatalmas sikerrel bemutatott színművének első olcsó helyáras előadása.)

Szombat este 9 órakor premier: **Meseáruház.** Szilágyi-Eisemann grandiózus operett revüje. Az

utóbbi évek legfényesebb kiállítású, legnagyobb szabású revüujdonsága, forgószínpadon 3 részben, 12 képben, 24 táncattrakcióval. Rendező: Gróf László, Solymosán Magda első föllépése betegsége után. Főszerepekben: Sándor Stefi, Stephanidesz Ily, Wojticky Elvira, Bázea Eva, Topán Lulu, Jenei János, Fülöp Sándor, Csóka József, Forgács Sándor, Tebán János. Vezényel: Schreiber Alajos. Rendes helyárrakkal.

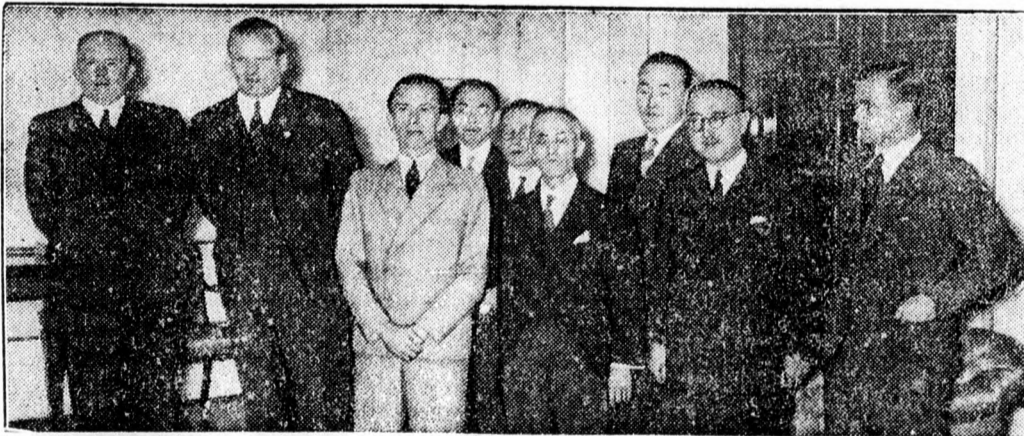
Vasárnap délután 3 órakor: **Házasság mutyiban.** Jenei-Schreiber-Kóbor operett, először, olcsó helyárrakkal. — 6 órakor: **Sárga lilium,** nagyszerű operett felújítása. Solymosán Magdával a Peredy Judit szerepében. Teljesen új betanulásban, Gróf László rendezésében. Főszereplők: Sándor Stefi, Stephanidesz Ily, Benese Ilona, Coppán Flóri, Kovács György, Tóth Elek, Borowszky Oszkár, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Forgács Sándor, Csóka József, Homm Pál, Nagy István, Csengeri Aladár. Rendes helyárrakkal. — 9 órakor: **Meseáruház.** Rendes helyárrakkal.

Hétfőn este 9 órakor: **Meseáruház.** Rendes helyárrakkal.

Kedden délután 5 órakor: **Hulló falevél.** Zerkovitz nagy operettje, először, olcsó helyárrakkal. — Este 9 órakor: **Meseáruház.** Rendes helyárrakkal.

Szerdán este 9 órakor: **Meseáruház.** Rendes helyárrakkal.

— Jegyek elővételben válthatók keddtől kezdődően a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11-1-ig és délután 4-6-ig.

A japán Olimpia-komité tagjai Berlinben.

Berlinbe érkeztek a japán Olimpia-bizottság tagjai gróf Soyeschina vezetésével s megbeszéléseket folytattak a német sportkörökkel. Képünk a japánokat a német propagandaminisztérium vezető tagjaival ábrázolja.

Felvételt hirdet az Irgalmasrend

A romániai betegápoló Irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A rendbe csak azok vétetnek fel, akik a 18-ik életévüket betöltötték, az állam nyelvét bírják és legalább 4 középiskolai végzettségük van. Eretnségi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek.

A rendbe lépni szándékozók sajátkezűleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel:

1. Keresztlevél és születési bizonyítvány,
  2. Állampolgársági bizonyítvány.
  3. Bérnialási bizonyítvány.
  4. Orvosi bizonyítvány.
  5. Az illetékes plébános vagy hittanár ajánló levele zárt borítékban.
  6. Erkölcsi bizonyítvány a világi hatóságtól.
  7. Szülői beleegyezés és a szülők részéről kijelentése annak, hogy a rendbe lépő fiúktól a jövőben semmi néven nevezendő anyagi támogatást nem várnak.
  8. Iskolai bizonyítvány.
  9. Egy bizonylat arról, hogy a katonai előképzés (premilítar) kötelezettségének eleget tett.
- Az így felszerelt kérvények folyó évi aug. hó 15-ig a romániai Irgalmasrend tartományi főnöksége címére, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 27. küldendők.

Kelt Oradea, 1937 június hó 20.

A tartományfőnökség.

Az újmisések elindulnak...

Irta: Eberle József dr (Bécs)

A nyári hónapokban világszerte útrakerékek a szemináriumokból az egyházi rend kenetének illatával, az újmisések papok, hogy megkezdjék lelkipásztori munkájukat az Ur szüléjében.

Ifjú papok, sohasem volt az emberiségnek nagyobb szüksége reátok, mint ma. Manapság a kereszténységtől elszakadt civilizáció zűrzavarában élünk. A legújabb kort az évezredek krédótól való fokozatos eltávolodás jellemzi. Tudomány és művészet, társadalom és család mind jobban elszakadt az ősi eszményektől. Az Istenhit és a túlvilág hite tűnedezőben van. Az ember a világ középpontjaként lépett fel. Életcélját az evilági értékekbe horgonyozta le. Az emberiség céljait a profán kultúrhaladást állították oda. Az elméleti tudósok, a technikusok, az államférfiak az egyenlőség, szabadság, testvériség alapuló, testi jólétet, lelki nyugalmat ígérő paradicsom megteremtésén dolgoztak. „Macht hier das Leben reich und schön, kein Jenseits gibt's, kein Wiedersehen“... énekeltek világszerte az anyagelvűség himnuszát. Itt a földön virág illatozik, nektár és ambrózia terem, lelki, szellemi kielégültség vár mindenkiére, akik csak akarják mindezt. Meg tudjuk mi teremteni a mennyországot magunknak itt a földön. — mondották kevélen; a papok mennyországot pedig nyugodtan átengedjük az angyaloknak. — Azonban ez a nagy garral hirdetett profán kultúrhaladás, földi paradicsom nem érkezett meg. Ellenben megjött helyette az utolsó évtizedek eldurvulása, az érdekkellentét, a zűrzavaros bölcselekedés, a mindenki harca, mindenki ellen. És megjött mindezek gyümölcseként a világháború. A világháború a maga hazugságaival, gyűlölködő énekeivel, rombolásával. A világháború, amikor százmilliókat fordítottak az emberek egymás elpusztítására. A világháború, amelynek gyilkos szerszámaihoz, öldöklő technikájához képest a középkori kínzókamrák valósággal gyerekjátékok. A világháború az egyenlőség, testvériség, szabadság szörnyű parodiájával. És a világháború után jöttek a győzelem mámorában készült békediktátumok, jöttek a bolsevista forradalmak és ma áll a rendezetlen világnak holdogtalan vitustánc.

Sohasem volt nagyobb szüksége a világnak reátok, ifjú papok, mint manapság! Most kell az emberiséget, amely végigélt az öntelt

evilági kultúra összeomlását, visszavezetni a régi krédóhoz. Most miután nyilvánvaló lett az evilági kultúra csődje után a világ igazi rendeltetése, most kell az embereket az áteredő bűn és a megváltás gondolatához visszatéríteni. Most, amikor a földi értékekről lehullott a lárva, most kell szent Ágoston szavát megérteni az emberekkel: Cor nostrum inquietum est, donec quiescat in Te, Domine. A jelen és a múlt összehasonlításából meg kell érteniök az embereknek, hogy csak akkor leszünk képesek gondolatban és cselekedetben emelkedett-

LÉGY CSENDESSÉGBEN

Légy csendességben: Isten hogyha hív,
Halkan szólít, mint pásztorhangu síp
Kelj fel, és indulj engedelmesen,
Kutyuska-vígan, bárány-csendesen.

Ha futni verne vesszős szenvedély,
Ne gondold vele: menj és mendegélj.
Ha futva hágy el bárki, meg se nézd:
Csak el ne vétsed a csilingelést.

Ne nézz se jobbfelé, s balfelé:
Csak az egyenes út az Istené.
Hátad mögött ha mennydörög, se bánd,
Te csak sűröj a hívó síp iránt.

Ha éjbe vész is előtted az út,
Magsimogasd a síró kisfiút.
Ha sívó örvény örvénynek kiált,
Te elkerüld a szepegő csigát.

A hangos ember öröt nem teremt:
Az erőszaknál erősebb a csend.
Ha szeges-öv, ha mérges máglyaláng:
Te mosolyg, és mond, hogy Miatyánk

S ha tán a Hang a véres hegyre vitt,
Hol elveszik a világ bűneit,
Szeliden lép a szegezők elé:
A nyíró béres is a Pásztoré.

SIK SANDOR.

Olvassa el a Scherk arcviz Újregin készült könyvcskét. Látni fogja, hogy az alapon meg tisztít a bőrt friss és szép, ez bír az egészséges szépség vanzó erejével. Scherk arcviz tökéletesen tisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsássá teszi. Üvegak 62, 103, 164, 300, 475

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

SCHERK PARIS - BERLIN - NEW YORK

ségre jutni és igazi kultúrát teremteni, ha összekapcsolódunk a túlvilággal, ha az Istenhitből a túlvilág gondolatából merítünk ihletet és erőt.

Ifjú leviták, soha nagyobb szüksége nem volt a világnak reátok, mint manapság! Manapság nemcsak a kultúra bukását értik meg, hanem érezzük a gazdasági életnek a bankrottját is. A kapitalizmus volt az utolsó évszázad varázsigeje. A kapitalizmus azonban állandó, szünetnélküli haszonlesést jelent; jelenti a gazdasági életnek a végcél rangjára való emelést; jelenti a termelést a termelés végett, tekintet nélkül a szükségletre. A kapitalizmus jelenti mindenki harcát mindenki ellen. Jelenti a vakmerő hazárdörök diadalát és a lelkiismeretes emberek bukását a gazdasági csatatéren. Jelenti a kevesek túlméretezett gazdagságát, luxusát és jelenti a tömegek gazdasági leigázását és megnyomorítását. A kapitalizmus jelenti az emberiségnek kiszolgáltatottságát a mammon bálványának; jelenti számtalan ember számára a természetből, a napsugárból, a virágok és a csillagos ég élvezetéből való kizártságot; jelenti a szünetnélküli munkára való hajtszát; jelenti a lélek sivárságát, a szív gyötrelmét, a békétlenséget! Ezt a kapitalizmust szeretnék egyes országok mindenható kalmárai a jövő számára is átmenteni. Jelszavuk a holnapra és a holnaputánra: nem a visszatérés a lelkiséghez, nem a lelki kultúrának értékelése, hanem: még több termelés, még több profit, még több gyár, több áru, több arany, gyapjú, kávé, konzerv, gyémánt, automobil, luxus jacht.

Legjobbaink felemelték szavukat a világháború tanulságai alapján a kalmárok ezen jelszava ellen. A lélek megújítása után sóvárognak a vallás, a szeretet segítségével. A bensőséges élet visszaállítása után kiáltanak, szemben a technika és az ártermelés külsőségével. Követelik az ember méltóságának elismerését, aki nem eszköz, amellyé az anyagi kultúra alacsonyította le, hanem cél, hiszen lelkiségével az örök életre kell eljutnia.

Az emberi lélek nagy ügyvédje a katolikus egyház! Ez hirdeti: Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de lelkének kárát vallja. A szentek, a vértanúk, a nagy gondolkodók és az egyszerű falusi papok ajkával hirdeti a nagy programot: Mentd meg a lelkedet! Emelkedj fel az anyagiakból a lelkiekhez, a múlandókból az örök értékekhez. Itt van az embertestvériség igazi eszménye; itt van a nagy erkölcsi harc a szociális igazság érdekében, harc a plutokraták ellen, harc a szegényekért, a nincstelenekekért, az árvákért és özvegyekért. Az egyház szabadította meg az antik világot a plutokrácia, a mammon, a rab-szolgaság karmaiból. Az egyháztörténelemben találjuk meg az emberiségnek lelki és szellemi kultúrára való emelkedését a középkor folya-

mán. Innen kell kiindulnia a modern kalmár-kultúra legyőzésének is! A kereszténység hivattott igehirdetői pedig a papok!

Ifjú léviták, sohasem volt a világnak nagyobb szüksége reátok, mint manapság! Megértitek ugyanis az *újkor állampolitikájának a csődjét is*. Az állampolitikát kikapcsolták a vallás keretéből és erkölcsi eszmények, igazi kultúrértékek helyett a legtöbb államban az anyagi hatalomra építettek mindent. A politika kifejezetten reápolitika lett: egyszerűen nem számol mással, mint kézzelfogható hatalmi eszközökkel: ágyúkkal, bajonettel, páncélos hajókkal, diplomata ügyeskedéssel, háborús erőszakkal. Ennek eredményei aztán világosak: bizalmatlanság, versengés, újabb háborús veszedelmek. Annál inkább fontos tehát, hogy az állampolitikába is visszavigyünk a lelket, az igazságosságot, a magasabb értékek iránt való érzéket. Ahol ugyanis az erkölcsi értékeket az állammindenhatóság bálványának áldozatául dobják oda, ott a hatalmi téboly a nemzet belső életében is ledobja magáról utolsó gátlásait. Az erkölcsi törvények tartalmazzák ugyanis azokat a mélyreható irányelveket, amelyek az emberi együttélés nélkülözhetetlen alapját alkotják. Aki ezek alól emancipálni akarná magát, az az élet valósgától szabadítaná fel magát s így önmagában hordozná bukását. Idealizmus nélkül nincs politika. Még Bismarck tehetsége és tettereje is ebből merítette hatalmát: a túlvilág hitébe való belekapcsolódásból, a kötelességtudatból, amely az Istenben való hitből táplálkozik. „Istenért kell kötelességemet teljesítenem. — mondotta. Ha elveszitek tőlem a hitet, a hazámat is elveszítetek. Az ideális politikának egyedüli biztosítéka tehát a kereszténység.

Ujmiséis papok, sohasem volt hivatástok időszerűbb, szükségesebb, mint most. A világ újjászervezését kell megvalósítani. Nektek segítenetek kell abban, hogy a világnak, a lelket és a lelkiek uralmát visszaadjuk. Nektek kell a földet az éggel újból összekapcsolnotok, hogy újból felragyogjon a túlvilág fénye ebben az anyagi világban. Sohasem volt hivatástok időszerűbb, de egyúttal ritkán volt oly nehéz, mint manapság. A mai kor tudás és tevékenység terén a legnagyobb követelményeket támasztja veletek szemben. Főképpen pedig magávalragadó példát követel tőletek. Nagy igazságot mond aranyházájú szent János szava: A cselekedetek az igazi bizonyítékok. A pogányok nem igen hisznek az elmúlt idők prófétainak, ők a jelenben akarják az erények példaképeit látni!

Ifjú papok, hivatástok nehéz. De ha igazi, talpig egész, eszményi papok vagytok, akkor a

nép csodálata, szeretete vesz körül benneteket. Sőt még azoknak az elismerése is, akik az egyházon kívül állnak. Milyen elragadtatással rajzolja meg például *Carlyle* „Helden und Heldenverehrung“ c. könyvében az igazi papot és a papi hivatást! *Heine* Henrik, ez a cinikus gúnyolódó, amikor Olaszországban jártaiban egy igazi pappal találkozott, annyira megragadta annak alázatos élete, hogy így ír: „Nem tudom, hogy az a barát, akivel találkozunk, jámbor ember-e. De azt tudom, hogy meztelen testét éveken át ugyanaz a durva csuha takarta. Rongyos szardália alig védte csupasz lábát, amikor töviseken, hózóton keresztül felkapaszkodott a sziklára, hogy ott fenn a hegyi falvakban a betegeket vigasztalja, a gyermekeket imádkozni tanítsa és meg volt elégedve, ha egy darab kenyert dugtak tarisznyájába és kevés szalmát adtak neki, hogy azon alhasson. Az ilyen ember ellen nem fogok írni, mondottam magamban, amikor ott-hon Németországban kényelmes karosszékben, duruzsoló kályha mellett teát szürcsölgetve ültem . . . nem az ilyen ember ellen nem fogok írni”.

A háború előtt egyszer Németországban ezt a körkérdést adták fel: „Szükségünk van-e még papokra? A protestáns *Kappstein* Tivadar összefoglalta az erre a körkérdésre adott válaszokat. A feleletek katolikus és protestáns papokra vonatkozólag túlnyomólag igenlőek voltak. A válaszok közül csak kettőt emelünk ki: Az ismert berlini bölcselelő, *Paulsen* Frigyes azt mondotta, hogy ha a papnak az a feladata, hogy az embereket az örökkévalóságra, az örök értékekre emlékeztesse, akkor ez a feladat sohasem időszerűbb, mint ma, mert a mai kor minden előbbi korszaknál hajlamosabb arra, hogy a pillanatoknak éljen és a mindennapi élet hajszája közepette a dolgoknak sub specie aeternitatis való értékelésén túltegye magát. *Schmoller*, a híres nemzetgazdász pedig így nyilatkozott: „Bár a heccékláplánok ellensége vagyok, de amikor látom, hogy hogyan mennek házról-házra, kunyhóról-kunyhóra a szegény emberek betegágyához, amikor tudom, hogy egyes vidékeken az orvos mellett ők az egyedüliek, akik a nyomort látják és enyhítik . . . akkor le kell előttem vennem a kalapomat és el kell ismernem azokat az erkölcsi erőket, amelyek bennük működnek.

A pap az Istenért dolgozik, nem pedig az emberek elismeréséért. Mégis vigasztalására és ösztönzésére szolgálhat, ha tudatában van kritikán felül álló, komoly emberek elismerésének akkor, amikor szent hivatásának becsületet szerez.

Vezessék a világot, különösen a mai világot lelkesre, bensőségre igazi papok!

Fordította: Dr. BÁRÁNY JÓZSEF.

Scor Paul axiomái

Egy társadalom, mely nem vallásos, csak állati lehet.

A csillagoktól elszakadt emberek a sárban egyesülnek.

„Ha nem vagy velem, ellenem vagy . . .”

Az embereknek olyan intézményeik vannak, amelyenket megérdemelnek. Mert a fejlődés nem kívülről ered, de belülről.

A béke csak a szellemnek a hus fölötti győzelméből születheik meg. Minél többet viaskodunk magunkkal, annál kevesebbet kell viaskodnunk másokkal.

Az utópiáknak nagy előnyük, hogy gyermekesek lévén, az egész világot megvesztegetik.

A modern világ mindent elköveit a szenvedés elkerülésére s ez igyekezetében a legkevesebb erőfeszítés vonalát követi. És ugyanolyan mértékben fogatkoznak az örömmel. Mert a szenvedést nem lehet elválasztani az örömtől, amint a tüzet nem lehet elválasztani a világosságtól.

Az öröm ül, a szenvedés menetel.

Csak a szenvedés emeli az embert nagy magasságokba. A lélek akkor ébred, mikor erőfeszítést tesz a szenvedés elviselésére. Mert az embernek, hogy formát nyerjen, fehérre kell tüzesednie, mint a vasnak.

Hétköznapi gondolatok

A másik ember fejével is gondolkozni tudni: ez is a legritkább emberi tulajdonságok közé tartozik.

Nincsen tövis rózsza nélkül. Csak meg kell tudni találni.

A tapintatlanság néha nagyobb károkat okoz, mint az arculütés.

Néha egy mozdulat, egy hang, egy jelentéktelennek látszó, futó mondat, sokkal inkább jelenthet egy embert, mint leszögezett, meghatározott, kimondott jellemvonásai, tulajdonságai.

Egy nemzetnek, népnek az egyéniségét, ösztét sem a fővárosban kell keresni. Egy dél-franciaországi halászfalu, esetleg sokkal inkább jellemezheti és jelentheti Franciaországot, mint Párizs. Párizs és általában a metropolisok valamennyire mégis csak hasonlítanak egymáshoz, de a dél-franciaországi halászfalu egyéni jellege, esetleg semmi másra nem hasonlítható.

Jó, rossz, csunya, szép, okos, buta, undok, finom, kedves, durva, érzékellen, gyengéd, gögös, vagy szerény ember sok van. De lehet egy kézmozdulatom, egy hangsúlyom, egy furcsa mosolyom, eltérő véleményem, megállapításom, vagy nézőszögem valamiről — ami egyedül csak én vagyok.

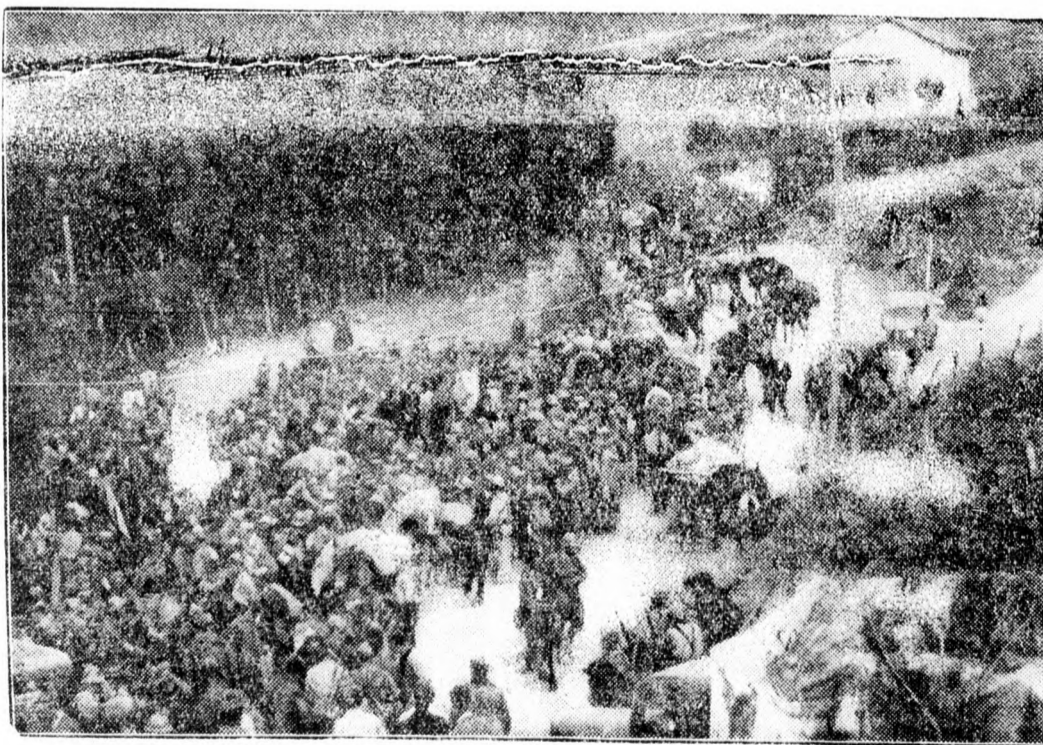
Aki tékozló a mások szeretetével, az ne csodálkozzék, ha egyszer majd szegény és egyedül marad.

A szerelem lehelletfinom porcellán, vagy üvegkristály, amelyen a legkisebb törés is végzetessé válhat.

Mutasd a veled alárendelt viszonyban levő emberekkel való bánásmódodat, megmondom, ki vagy.

Aki észre sem veszi, ha megbánt valakit, azon nem lehet segíteni. Kár minden szóért.

Felaky Klára.

A kommunista terror elől elmenekült lakosság visszaözönlése a baszk fővárosba.

A győzedelmes Badoglio megírta az etiópiai hadjárat igaz történetét

Róma, június hó. Badoglio tábornagy, Addis Abeba hercege megírta a maga győzedelmes hadvezetésének történetét. A hibákat is leplezetlenül nyíltsággal tárgyaló, rendkívül érdekes könyv alapján fogjuk az alábbiakban a háború fő mozzanatait ismertetni.

Köztudomású, hogy a keletafrikai hadműveleteket Bono tábornok 1935 október elején kezdte meg, aki még teljesen nem kész hadaival átlépte Abesszinia határát Eritrea felől és jelentéktelen csatározások között megszállta a határtól 30 km. távolságra eső Axum—Adua—Adigrat vonalát, majd november elején, baleszárnyával — gyenge abesszin bandákkal szemben — a további 80 km. távolságra fekvő Macalleig előrelendült. Ezután, november végén vette át Badoglio tábornagy, az olasz vezérkar főnöke, a keletafrikai olasz haderők vezetését.

A hadi helyzet ebben az időben kissé kényes volt. Badoglio szerint a gyors, vérdíjazat nélkül történt előnyomulás Macalle abba a kényszerhelyzetbe sodorta az olasz haderőt, hogy a védelemre térjen át,

mert az utanszállítási vonalak építése elmaradt a messze előrelent arcvonal mögött. Az olasz haderő tehát egyelőre mozdulatlanságra volt kárhoztatva. A tábornagy szavait idézve: „Valóra vált, amit én már az 1935 első hónapjaiban megszerkesztett haditervemben előre láttam, vagyis hogy az ellenség ez év december elejéig befejezheti főerőinek összegyűjtését, míg nekünk az előkészültre sokkal hosszabb időre lesz szükségünk.”

Ez az ellenség ekkor már közeledett az olasz arcvonal felé és pedig jobbról-balra Mulugeta 80.000, Kassza 40.000 és Immiru 40—50 ezer főnyi haderővel. A négus mindhárom hadsereg egységes vezérletét Kasza hercegre bízta. További erők voltak utban a főváros felől. Hir járt annak, hogy a négus általános támadást tervez, aminek célja Eritrea előzónlése. Mások azt állították, hogy az abesszinek nagyarányú guerilla-háborúba fognak. Maga Badoglio úgy vélte, hogy a négus, ha „alarendelt parancsnokaival szemben akaratait érvényesíteni tudná és bevárná hátulsó csapatát, úgy a támadás december 20-a utáni időre volna várható és abban 150—200.000 ember vehetne részt”.

Az abesszin haderő

Elhatározta Badoglio, hogy ezt a támadást elfoglalt állásaiban bevárja. Közölte csapataival, hogy „a hadműveletek jelenlegi szünetelése ama parancsoló szükség következménye, hogy a Macalle környékén gyülekeztetett csapatok biztos és állandó ellátó szolgálatát gondosan és alaposan kell megszerveznünk... Emellett természetesen mind engemet, mind az alvezéreket is a legközelebb megindítandó támadó hadműveletek gondolata foglalkoztat”.

„Jelentette a Ducének, hogy nem indítja meg a támadást, míg arcvonala a levegőben lóg” és hogy „nem szabad az egész országot meglepetéseknek kitenni”.

Mindebből kitűnik, hogy Badoglio rendelkezett izzal a nagyfontosságú hadvezéri erénnyel, amit a „nyugodt kivárásnak” mondhatunk.

Az abesszin hadsereg értéke felől a nézetek ekkor nagyon eltérők voltak. Egyesek, elsősorban külföldi katonák szakértők (angolok és franciák) váltig azt állították, hogy az abesszin hadsereget európai haderő már nem győzheti le. Ezt a véleményét a multak tapasztalatai mellett arra alapították, hogy a mozgékony abesszin csapatoknak a nehézség, szükségletekkel és gátlásokkal agyonterhelt európai hadsereggel szemben túl nagy a fölényük, eltekintve attól, hogy az abesszin hadsereg erkölcsi téren — a négus civilizálódó belpolitikájának (?) hatása alatt — nagy haladást tett. Badoglio tábornagy, aki résztvett a balsikerű 1896. évi afrikai hadjáratban, az ellenséget úgy ítélte meg, hogy az harcias ma is, fegyverkezése mennyiségileg és minőségileg javult, de

a négusnak nem lesz elég tekintélye ahhoz, hogy jó harci szelleműl áthatott alvezérei engedelmességre és így egységes hadműveletek elvégzésére bírja.

Mint hogy azonban az abesszinek katonai téren fejlődtek, meglepetések is várhatók.

Egyébként az abesszin mozgósítás és felvonulás látszólag elég rendezes folyt le. A harcosok néhány napos élelemadaggal vonultak be a gyülekezőhelyekre. A felvonulási utakon élelemzési rakomány gondoskodtak a további élelemzésről. A négus maga különböző tervek között ingadozott. Alvezérei a támadás mellett érveltek. Immiru herceg egyenesen az Eritreán túl fekvő tengerben szándékozott ösvéreit megítatni. Az európai szakértők a négus környezetében a guerilla harcmodort ajánlották, de Sejum hercegnek (Kasza egyik alvezérének, az volt a véleménye, hogy „János négus leszámazottja háborút visel, de nem folytathat olyan guerilla harcot, mint egy rablóvezér”.

Az abesszin harcmodor

Az abesszin felvonulás még nem fejeződött be, amikor az abesszin alvezérek már megkezdtek a támadást.

Az első ütközet, az olasz arcvonal szélső jobbszárnyán, december 15-én zajlott le Immiru herceg ugyancsak 5000 főnyi hadoszloppal megrohmozta az olasz előőrsöket és ezeket veszteséges harcban visszaszorította. Az olasz veszteség halottakban és sebesültekben 9 tiszt, 12 fehér és 370 eritrai katonát tett ki. Badoglio tábornagy írja: „Ez a harci cselekmény az általános helyzethez viszonyítva, csekély fontosságú volt, de mégis csak vereséget jelentett számunkra... Ezt a kellemetlenséget lehetett, tehát kellett volna elkerülni...”

Három nappal később az abesszinek megta-

mérközött meg 12.000 színes olasz katonával. Az utóbbiak aratták a győzelmet, bár az abesszinek igen szívósan küzdöttek és még ellentámadással is kísérleteztek. Az olasz veszteség — halott és sebesült — 7 tiszt, 14 fehér és 122 színes katona volt.

A vívott ütközetek egyáltalán nem törték meg az abesszinek harci kedvét. Folytatták a felvonulást és

nagyobb erővel fészkeltek be január elején magukat az olasz arcvonal közepe előtt fekvő Tembien-hegységben,

ahol az előbb vázolt második ütközet lezajlott. Január közepén aztán Badoglio tábornagy is érkezettnek látta az időt arra, hogy támadásba menjen át. Ehhez az első lépés Tembien elfoglalása volt, amelyet a tábornagy egy hadtesttel két oldal felől tervezett meg. Január 20-án volt az összecsapás. Most adjuk a szót a tábornagnak: „A hadtest hatalmas ellenséges erőre (Kasza herceg csapataira) ütközött. Különösen erős volt az abesszinek ellenállása a jobb oszloppal szemben, úgy hogy ez kénytelen volt összes csapatát a harcba vetni. Heves támadások és ellentámadások követték egymást. A zászlóaljok egyik kemény közelharcot a másik után vívtak meg a hegytetőről lezuduló ellenséggel. Mehenó helység egymásután többször cserélt gazdát, míg végre a felülről előnyomuló másik hadoszlopunk beavatkozása folytán a jobb oszlopunk is sikerült lassan továbbhaladnia. Az ellenség még egyszer megkísérelte, hogy a csata sorsát a maga javára döntse el azzal, hogy északról, nagy kerülővel, jobboldalunkat átkarolja. Azonban a hadtesttartó gyors közbelépése következtében ez a kísérlete is megghiúsult. Délután 2 óra felé az ellenség igen nagy veszteséggel járó, derekas küzdelem után, erős utóvéd fedezete alatt, megkezdte visszavonulását...”

Ez volt az első nagy csata, amely teljesen feltárta az abesszinek harci értékét és harcmodorát.

A tábornagy tökéletesen kiismerte az ellenséget és igazi lehetőségeit. Jelentette ezt a Ducenak: „Mindenkor elvem volt az alapos előkészítés, hogy átütő legyek a végrehajtásban. Nagyméltóságod tökéletesen megértett és szavai mindenkor nagy megnyugvásomra szolgáltak”.

Az olasz győzelem

Csodálatos módon az abesszin vezérek még nem ismerték fel a helyzetet. Biztak csapataik lendületében. Ezek a csapatok — Badoglio megítélése szerint — a vázolt első tembieni csatában vitézül és elkeseredetten harcoltak. Módszeresen vezetett és erőteljes gépuska- és ágyutűzzel kísért olasz támadások alatt kitartottak állásaikban, majd

elkeseredett közelharcot vívtak, vakmerő ellentámadást intéztek és nem törődtek a nyomban rájuk zuduló olasz tüzlárvával.

Tömör sorokban rohanták meg az olasz drótakadályokat, görbe kardjukkal igyekezvén azokat átvágni. A csapat ilyen foku vitézsége mellett azonban az abesszin magasabb hadvezetés teljesen tehetetlennek bizonyult.

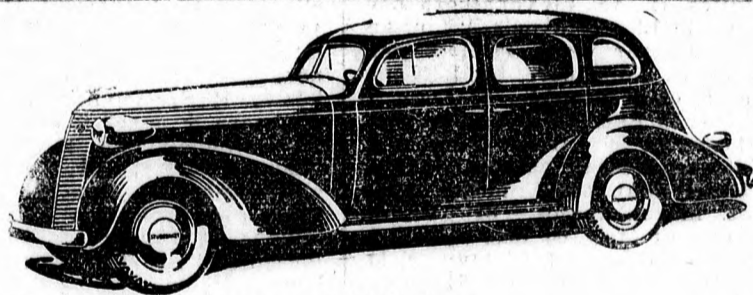
Január 21-én este Kasza herceg a négusnak jelentette a csatavesztést, a löszérhiányt, a sebesültek ellátásának képtelenségét, a küzdelem szomorú tapasztalatait. Ugyanekkor a négus nagy győzelmet és 100 ágyú zsákmányolását kürtülte világágra. Mulugeta herceg, aki alig néhány órányira volt a csatától, Kasza herceg segítségét kérő felhívásával szemben süket maradt, de azt

a hamis jelentést tette a négusnak, hogy elfoglalta Macallét. Maga a négus különböző sugalmazások szerint nagy hadműveletek és kis rablóportyázások között ingadozott.

A hercegek egyáltalán nem bírtak vezetői képességekkel és emellett féltékenyek voltak egymásra. Főgondjuk egyéni érdekeik megóvása volt.

Vitéz seregek élén álltak, de igen halvány fogalmuk volt a hadihelyzetek megítéléséhez, hadműveletek megtervezéséhez és végrehajtásához. Badoglio tábornagy az első nagy csata után így foglalja össze véleményét: „Az abesszin hadsereg alkotó elemei igen értékesek voltak, de a vezetés nagyfoku gyatraságot árult el. Tökéletlenség dolgában azonban mindenkin túltett a négus: egy öntelt, de igen mérsékelt képességekkel rendelkező egyéniség, aki fővezéri szerep betöltésére műveltségének és jellemének fogyatékossága folytán tökéletesen alkalmatlan volt.”

A hadihelyzet ilyen megítélése mellett tervezte meg a tábornagy az abesszin arcvonal teljes felmorzsolását.

Az automobilizmus szenzációja!

Megérkeztek

a világhírű amerikai gyártmányú, modern, elegáns, kényelmes és gazdaságos 1937-es típusú **STUDEBAKER-AUTOMÓBILOK**

Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek
a STUDEBAKER-művek gyári képviselőjénél:

az N. B. PERRY automobilvállalatnál

CLUJ, Regina Maria utca 53.

KERESZTREJT VÉNY

22. (265.) szám.

Beküldte: Pál V. Géza

Krisztus vagy Antikrisztus? Róma vagy Moszkva?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20																		
21				22												25		
24			25		26										27		28	
29							30							31				
32							33							34				35
36		37		38													40	
41			42						45								45	
46					47			48									50	
51							52										54	
55																	56	
58																	59	
61									62									64
65																	66	
68																		72
73																		75
76																		82
83																		87
88																		90
91																		94
95																		99
100																		102

Beküldendő sorok: Vízszintesen 1., 20., 38., 100. és 92. Függőlegesen: 1., 2., 13., 18. és 19.

Vízszintes sorok:

1 Időszerű igazmondás. 20 E két dologra tanít mindig minket, Krisztus Egyháza. 21 Ragyoz. 22 Öreg asszony ész. 23 Taksonyban van. 24 Déz. 26 Makaes testvérke. 28 Számnév. 29 Csúcs a berni Alpokban. 30: I. Orosz női név. II. Vüü. 31 Elet-felfogás, névelővel. 32: A 30. vízsz. I. másáll-hangzó. 33 Háborubeli építőanyag. 35 Másáll-hangzó, kiejtés szerint. 36 Magyarországi egyesület rövidített neve. 38 Most tartja a romániai katolikus magyarság. (Nyilak irányában.) 40 Asr. 41: I. Vallásrövidítés. II. Aé. 43 Vonatkozó névmás. 44 Nem óriás. 46 Első betű nélkül: „n, an, angol tengernagy. 48 Magyar vezér. 49 Kecsegtető szócska. 50: I. Fém. II. Költő neve. 51: I. Német előjáró szó + n + ókori istennő. 53 Lóca. 54 Vissza: Régi kenőcs. 55 Ekezet nélkül és i-vel: Szülői bánásmód szerint 56 Ó-vel: Fiuménv. 57 Eselkátéré. 58 Két nagyközség. Szabolcs, ill. Pest megyékben. 59 Mezei állat. 60: I. Idegen állatker. II. 56. vízsz. magánhangzó. 61 Vissza: „ünk el egymás mellett (dal). 63 Rés, nyílás. 64 Ránsz betűi vegyesen. 65 Ávsbgéf. 66 Igy-ügy, latinul. 67 Gseő. 68 Mábrsy. 69 Hangjegy. 71 Idegen „nekem van“. 72 Luzos betűi vegyesen. 73: I. Ekezettel fa része. II. „francia víz. 74 Izesit. 75 Á-val másllás betűi keverve. 76 „taxi. 82 Vissza „zúg. 83 Idegen bizonyító szó. 87 Tagadó szó. 88 Magyar író. 89 Országzeleken tanyáz. 90 Mohamed leszármazottjainak a címe. 91 Fonetikus betű. 92 Faluvégeken látható. 94 Csapadék. 95 Az a bizonyos angol sör. 97 Németül: ön + személynévmás + manőver betűi össze-vissza. 99 Román búkkfa. 100 Sajnos, kevés ember hallgat erre. (Ekezet megcserélendő.)

Függőleges sorok:

1 Neves magyar író mindig aktuális, meg-szivlelendő és szállóigévé vált igazmondása. 2 Ilyen az őszinte-katolikus ember. 3 Vasárnap. 4 Két másállhangzó. 5 Esa. 6 „or, férfinév. 7 Mutatónévmás. 8 Cadix melletti vár. Francia háboru színhelye. 9 Ekezettel és keresztnéve becézésével: Magyar genre-festő. 10 Ó-török úr cselekedd! 11: I. Méter. II. Kezdet ellentéte. 12 Ekezet nél-

kül: Jóillatú virágú fa + dolog. 13 Mindig szemed előtt lebegjen. 14 Asii. 15 Névsorban van. 16 Egymásutáni magánhangzók. 17 Gaz betűi keverve. 18 Ez a kommunizmus. 19 Ez a kötelessége minden magyar embernek, ha érvényesülni akar. 25 Igekötő. 27 Kis folyó. 33 Lóhajlás. 34 Ad. 37 Folytatása a 40. függ.-nek. 40 Az ének szerint itt hervadtak el a gyöngyvirágok (Névelővel; és egyszámban. Folytatódik a 37. függőlegesen.) 42 A mór királyok palotája. (Egy fölösleges betű nem kell.) 45 Vissza: a kommunizmus legnagyobb ellensége. 47: I. Időmérés. II. Légy betűi vegyesen. 49 Székely hegység. 52 Vissza: L nélkül: fátás, latinul. 53 Vádolja. 62 Zenei hármás + személynévmás + ardeali folyó. 69: I. Fejérmegyei nagyközség. II. Személynévmás. 70 A vízsz. 100. második szava + ennek 6. és 2. betűi. 77 Bibiben van. 78: I. Komolytalan. II. Napszak. 79 Heverő divány. 80 Vissza: Tokaji Oláh Béla egyik kedves elbeszélésének a címe. 81 Aaa. 84 Számnév. 86 Ilyen a spanyolországi háboru. 92: I. Ifju. II. Al-lathang. 93 Tánzer másállhangzó. 96 Igekötő. 97 Idegen „ön“. 98 Tesz. 99 Eszik. 101 Káv. 102 Rokon.

20. számú keresztrejtvényünk megfejtése:

Vízsz. 1. Csokonay Vitéz Mihály. 22. Dorottya. 51. Rolli, Metastasio. 80. Anakreoni és bordalaj. Függ. 1. Csengő ríme és zengés. 25. Béka-eger harc. 26. A fogadástétel. 34. A Lillához. 35. Ravaszhoz.

89. vízsz. és nyilirány: És jótéiteit hálálván, ő imádni való bálvány.

Helyesen megfejtettek: Kispál András, özv. Záknoffy Antalné, Benedek Judit, Mésztrik Kató, Dombrády Ferenc, Dombrády József, Dombrády Gyula, Dombrády Dóra, Csavár Endre László, dr. Zakariás Jenőné, Zakariás Tibor, Kincs Elnő, Lakatos Judit.

A könyvjutalmat Lakatos Judit nyerte meg Elküldöttük.

ROVATVEZETŐ ÜZENETE:

P. V. S. Ugyan az utolsó percben érkezett, de aktualitásáért most hozzuk. Köszönet. Várjuk a többi.

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavanként 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohírdetés ára 30 lel. Cím a kiadóban 10 lel.
(Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)

Különféle

Biztosan megszabadul a sváb és ruszli bogártól, ha „Neotox“ irtószert használ. Még ma próbálja ki. Kapható Oradeán: Ajtay gyógyszerárban, Str. Vlahuta 46. szám.

Színes és finom fehérnemű hűvözést váltalok. Szabó J. Oradea, Gheorghe Lazar-u. 5.

Lakás

Üdvari butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 27.

Kiadó tiszta egyszoba konyhas lakás, mellékhelyiségekkel aug. 1-től. Oradea, Str. Mihail Sorbul 23. szám.

Egyszobás lakás konyhával és mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea, Calea Decebal 14. szám.

Kiadó uri családnál a központban különbejárattal, elegánsan butorozott utcai szoba. Oradea Str. Bratianu 21.

Kiadó egy és kétszobás lakás. Oradea, Str. Codrilor 11. Strand mellett.

Alkalmazás

15 éves jobb fiu kertésztanulónak felvétetik. Oradea, Czira tészet.

Mindenes főzőnő 10 éves bizonyítvánnyal július elsejére állást keres. Erdekldöni: Str. Nicolae Zsiga 45., házmesternél.

Adás-vétel

Jókarban lévő szobó vasalót és szénkályhát veszek. Simay, Oradea, Strada Alexandri 44.

Három lóerős villanymotort és 3 méter transmissziót állványokkal megvételre keresek. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. Telefon 7-60.

Eladó egy jó karban lévő fehér gyermekkosci. Oradea, Str. Consanziana 16. szám.

10 éves leányka részére rózsaszín tüll balett ruha és egy fehér tüll Pierette ruha eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Eladó egy nagy szalontükör. Megtekinthető Oradea, Str. Consanziana 16-a. alatt, szemben a Carol sportpályával.

Eladó más vállalkozás miatt vidéken 36 szobás pensió berendezéssel, vendéglő felszereléssel. — Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon: 167. szám.

Eladó — olcsón elutasas miatt egy 3+1 lampás rádió beépített hangszóval. Oradea, Strada Vasile Conta 20. szám.

Legjobb ecet a Nicolae Zsiga 52. sz. alatti raktárban kapható. Oradeán.

Hálószoba és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

TURISZTIKA

A Kolping turistaszakosztálya július 4-re hirdett Stana de valei kirándulását, közbejött akadályok miatt július hó 11-én rendezi meg. Stana de Vale helyett július 4-én Padurea-Neagrara viszi kirándulóját a Kolping. Indulás július 4-én, vasárnap reggel 5 órakor a nagypiac téren, a Sör-csarnok elől. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. Részvételi díj 80 és 90 lei. Jelentkezni lehet a Katolikus Legényegylet Alexandri-utcai székházában és Pernyésznel (Regele Ferdinand-ut 13.) Telefon 843.

Societatea Turistilor Vulturii (Sasok) f. évi július hó 25-től augusztus hó 4-éig tizenegy napos ardeali tanulmányi kirándulást rendeznek. Részletes programot az egyesület vezetősége (Dr. Lazar Aurel-u. 14.) bárkinek a kérésére megküldi. A kirándulás során felkeresik Ardeal minden nevezetes furdőhelyét és Sinalaba is ellátogatnak. Jelentkezni lehet július hó 10-éig.

A Sasok turista egyesülete tudatja, hogy programjában változás történt, ugyanis július hó 4-én nem Stana de Valera, hanem Vadu-lui-Carel al II-lea-ra rendeznek kirándulást, míg a Stana de valei kirándulást július hó 11-én rendezik meg. A július hó 4-iki Vadu-lui Carol al II-lea kirándulás részvételi díja tagoknak 65 lei, vendégeknek 85 lei. Indulás reggel fél 7 órakor. Jelentkezni lehet a szokásos helyeken.

Elküldte a Szent László-nyomda Rr. Környezetében Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.